

DARBININKAS

Vol. LXXVIII, Nr. 37
Rugsėjo - September 24, 1993 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd. Kaina
Brooklyn, N.Y. 11207 \$ 1.00

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

-- Sutikimas Alfonsą Eidintą skirti į ambasadoriaus JAV pareigas gautas iš JAV. Tai patvirtino Lietuvos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai rugsėjo 2 d. Lietuvos dienraščiui "Lietuvos rytas". Užsienio politikos ekspertų teigimu, Stasys Lozoraitis ambasadoriaus pareigas eis Prezidento A. Brazausko vizito JAV metu. Prieš skirdamas A. Eidintą ambasadoriumi JAV, Lietuvos Prezidentas turės pasirašyti dekretą.

-- 10 litų moneta į apyvartą išleista Popiežiaus Jono Pauliaus II atvykimo į Lietuvą progą. Monetose averse - Popiežiaus Jono Pauliaus II portretinis bareljefas veidu į dešinę, užrašai "JONAS PAULIUS II", "LIUDYKIME KRISTŲ" ir data romeniškai "MCMXCIII". Reverse - Vytis ir užrašai "10 LITU", "LIE-TUVA". Monetos krašte yra žodžiai "TIKĖJIMAS. VILTIS. MEILĖ". Iš viso išleista 10 tūkstančių monetų. Jos parduotos Lietuvos banke nustatyta kaina - kiekviena už 100 litų.

-- Tėvynės Sąjunga, atsižvelgdama į naujas galimybes teikiančią situaciją po Rusijos kariuomenės išvedimo, kviečia Lietuvos valdžią normalizuoti šalies gyvenimą. Tėvynės Sąjungos valdyba išplatino pareiškimą, kuriame išdėstyti jos vertinimai ir pasiūlymai. Jame raginama LDDP dauguma Seime, Vyriausybė ir Prezidentas paskelbti politinės kovos su nusikalstamumu programą.

-- Vokietijos socialdemokratų partijos frakcija Bundestage pateikė nutarimo projektą dėl "Nacional-socialistų padarytos neteisėtos Baltijos valstybės kompensacijos". Šio nutarimo iniciatorius - Bundestago deputatas Gert Weisskirchen, daugelį kartų lankęsis Lietuvoje, kaip svečias dalyvavęs LSDP suvažiavimuose. Šį pateiktą projektą, kaip tikisi Vokietijos socialdemokratų, parems ir daugelis krikščionių demokratų, liberalų bei žaliųjų partijų deputatų.

-- Telšių vyskupas Antanas Vaičius, monsinjoras Alfonsas Svarinskas bei Šilutės rajono bažnyčių kunigai rugsėjo 12 d. dalyvavo Rusnėje didelėje šventėje. Miestelio centre, prie laikino altoriaus buvo aukojamos mišios, vyskupas A. Vaičius sutvirtinimo sakramentą suteikė beveik 500 vaikų iš viso rajono. Buvo pašventinta laikina koplyčia, nes senoji bažnyčia kol kas rekonstruojama. Telšių vyskupas pirmą kartą lankėsi Rusnės saloje. Šioje šventėje dalyvavo tikintieji iš viso Šilutės rajono.

-- Mažeikių naftos perdirbimo įmonės direktoriaus B. Vainoro namą rugsėjo 11 d. naktį įmetas stiklainis su degančiu skysčiu. Kaimynams padedant, direktorius gaisrą užgesino, bet vienas kambarys pilnai sudegė. Policijos žinios, B. Vainorai niekas negrasinęs. Mažeikių komisaras stebisi, kad pasikėsinta į valstybinę, o ne privačios įmonės direktoriaus turta.

-- Sausio 13-osios brolijos piketas S. Lozoraičiui remti rugsėjo 13 d. įvyko Vilniuje prie užsienio reikalų ministerijos. Buvo įvardinti asmenys, labiausiai prisidėję prie Lozoraičio atleidimo iš ambasadoriaus posto - tai užsienio reikalų ministras P. Gylis ir Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas K. Bobelis.

ĮŽIEBTA VILTIS, NURODYTAS KELIAS

"... lietuviai sugebės kurti gėrį, vieningai ir taikiai gyventi." — Jonas Paulius II

Simboliška, kad Popiežius Jonas Paulius II pradėjo ir baigė savo kelionę būtent Vilniuje - Lietuvos sostinėje. Čia visa Lietuva pirmą kartą išvydo Popiežių, bučiuojantį Lietuvos žemę, išgirdo pirmuosius Šv. Tėvo žodžius ir čia buvo pirmasis palaiminimas. Dar ilgai bus išiklausoma į Popiežiaus pasakytus žodžius, prisimenama kiekviena viešnagės akimirka, apmaštomas kiekvienas sakinytis. Kiek daug nuveikta, kiek pasakyta kalbų. Prasminga prisiminti Šv. Tėvo žodžius kiekviename gyvenimo žingsnyje, sunkiame ar laimingame. Popiežiaus šypsena ir mintys tapo kelrodžiu Lietuvai jos sunkiame kelyje.

Prisiminkime pirmąją vizito dieną - rugsėjo 4-ąją, kai Popiežius aerouoste tarė savo pirmąjį sveikinimo žodį Lietuvai. Šv. Tėvo lūpomis lietuviškai liejosi meilė ir pagarba Lietuvai ir jos žmonėms:

"Nepaprastai jaudindamasis kaip tik pabučiavau Lietuvos žemę, dėkoju Dievui už man duotą malonę atvykti pas jus.

Trokšte troškau aplankyti ypač man brangią jūsų žemę! Vos tik neįžvelgiama Dievo valia buvau išrinktas į Apaštalo Petro sostą, nuskubėjau į Gailėstingumo Motinos lietuvių koplyčią Vatikano Bazilikos požemyje. Ten, prie Mergelės Marijos kojų, meldžiausi už jus visus.

Ši jūsų žemė yra brangi visai krikščioniškai tautai, pasklidusiai penkiuose žemynuose! Lietu-

va - tyli liudinkė karštos meilės religijos laisvei, kuri, ne kartą pabrėžiau, yra visų kitų žmoniškų ir visuomeninių laisvių pagrindas. Lietuva visad stengėsi paliudyti savo ištikimybę Katalikų Bažnyčiai, nuėjo ilgą, skausmingą kelią į laisvę ir išgarsėjo kaip kankinių ir išpažinėjų žemė.

Šv. Tėvas savo pirmoje kalboje surado vietas ir karvedžiui Mindaugui, Vytautui Didžiajam, Šventajam Kazimierui. Kalbos pabaigoje Jonas Paulius II tarė:

"Atkeliauju pas jus pirmiausia kaip Ganytojas, tad trokštu padrašinti toliau kurti naują Lietuvą, štai jau laisvą ir siekiančią kuo geriau išvystyti savo galimybes".

Iš aerouosto Šv. Tėvas patraukė tiesiai į Lietuvos širdį - šventovę - Vilniaus Arkikatedrą. Čia jau Popiežius sakė ilgą kalbą Lietuvos kunigams, vienuoliams, vienuolėms ir klierikams. Jis išryškino šiandieninį kunigo pašaukimą:

"Kaip Gerasis ganytojas priimate ir eikite pasitikti kiekvieno žmogaus. Visi, ypač jaunimas, ieško "dvasios tėvų", gerų vadovų ir Evangelijos dvasia gyvenančių mokytojų. Iš klausykite, padrašinkite, palaikykite ir vadovaukite Dievo tautai, žengiančiai tiesos ir šventumo takais. Štai kur jūsų pasiuntinybė, akivaizdžiai reikalaujanti, kad be atvangos stengtumėte būti ištikimi ir mylėti Kristų, žmonijos gelbėtoją. Prieš akis visada turėkite Jėzuso pavyzdį, su dieviškuoju Mokytoju kasdien kalbė-

kitės, jo klausykite ir ištikimai seki, kad taptumėte jo atsiųstos šventosios Dvasios įnagiais".

Šv. Tėvas nurodė ir naujo žmogaus bruožų kūrimo būtinybę ir metodus:

"Po kiekvieno reikšmingo visuomeninio pasikeitimo žmogaus elgesys ir siela būna žaizdota. Tokiais laikotarpiais itin svarbu, kad Dievui pasišventusieji žmonės parodytų gyvą teologinių ir bendražmoniškų savybių sąsają, kuri pagimdo naują, vidinių prieštaravimų neturinčią žmoniją. Sąžiningumas, garbingumas, darbštumas, tvarkingumas, pasitikėjimas tarnavimo dvasia, nuoširdumas, pagarba, santūra, kilniadvasiškumas, teisingumo ir atsakomybės jausmas, dvasinė pusiausvyra, romumas, atvirumas, - štai kai kurie "naujojo žmogaus" bruožai".

Atvykimo dienos vakare Šv. Tėvas meldėsi Aušros Vartų koplyčioje. Čia prie atnaujinto ir restauruoto Šv. Mergelės Marijos paveiklo Jonas Paulius II kalbėjo Šv. Rožin. Po maldos Popiežius suteikė susirinkusiems apaštališkąjį palaiminimą ir lietuvių, lenkų, baltarusių kalbomis kreipėsi į tikinčiuosius. Popiežiumi paliekant Aušros vartų koplyčią, skambėjo giesmė "Marija, Marija".

Rugsėjo 5-oji, antroji Popiežiaus diena Vilniuje. Po kasdienio atidaus ir rūpestingo susitelkimo, pusryčių, Šv. Tėvas susitiko su 23 prosvoslavu, musulmonų, žydų,

(nukelta į 2 psl.)

Popiežius Jonas Paulius II, ką tik išlipęs iš lėktuvo, ruošiasi bučiuoti Lietuvos žemę. Algirdo Sabaliausko nuotrauka

ŠIAPUS ATLANTO LANKOSI LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas rugsėjo 28 d. kalbės Jungtinėse Tautose 48-tosios Generalinės Asamblėjos sesijos atidaryme. Tai proga numatomi įvairūs susitikimai su kitų valstybių delegacijų vadovais, kurie tuomet irgi bus atvykę į New Yorką.

Pirmadienį, rugsėjo 27 d., Generalinis sekretorius Boutros Boutros-Ghali kviečia Prezidentą Brazauską į jo rengiamus besilankantiems valstybių vadams iškilmingus pietus Jungtinėse Tautose. Tą vakarą 7-8:30 v.v. Prezidentas Brazauskas bus Kultūros Židinyje Brooklyne.

New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Antradienį, rugsėjo 28 d. Prezidentas Brazauskas susitiks su JT Generaliniu Sekretoriumi Boutros-Ghali ir Generalinės Asamblėjos pirmininku. Prezidento kalba numatyta apie 4 val. popiet Generalinėje Asamblėjoje.

Tą dieną Lietuvos Ambasadorius prie JT Anicetas Simutis Jungtinėse Tautose rengia pietus Prezidento Brazausko garbei. Kviečia apie 25 kaimyninių ir draugiškų valstybių ambasadorius, Saugumo tarybos nuolatinius narius bei į jos eiles pre-

tenduojančias valstybes — Vokietiją ir Japoniją.

Šalia valstybinio lygio susitikimų, numatomi ir susitikimai su visuomeninėmis organizacijomis, jų tarpe Pasaulio Lietuvių Bendruomene ir Amerikos žydų komitetu, ir su verslo žmonėmis.

Trečiadienį, rugsėjo 29 d. New Yorke veikia investicinis fondas — Baltic Fund, kartu su Carnegie Council rengia Prezidento Brazausko pokalbį su vyresniaisiais banko atstovais apie investicijas Lietuvoje. Baltic

(nukelta į 2 psl.)

Popiežius Jonas Paulius II susikaupęs maldoje prie Aušros Vartų altoriaus. Vladimiro Gulevičiaus nuotrauka

AMERIKOS PABALTIEČIAI KARTU KREIPIASI Į JAV PREZIDENTĄ

Rugsėjo 10 dieną JBANC'o — estų, latvių ir lietuvių organizacijų pirmininkai pasiuntė prezidentui Clintonui laišką (vertimas iš anglų kalbos):

"Amerikos Estų Tautinė Taryba, Amerikos Latvių Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Taryba, reikšdamos Jums savo pagarbą, prašo, kad Jūs susitiktumėte su trim demokratškai išrinktais Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentais, jiems lankantis Jungtinėse Amerikos Valstijų dalyvauti Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo 48-me suvažiavime.

Nors buvo padaryta pažanga svertimos kariuomenės atitraukime iš Pabaltijo valstybių, tačiau vis dar tebėra klausimų dėl Rusijos pasižadėjimo pasitraukti iš šio regiono. Vienašališkas Rusijos rugpjūčio 20 dieną padarytas pareiškimas panaikinti susitarimą dėl kariuomenės atitraukimo iš Lietuvos sukelia abejonę dėl Rusijos norų prisilaikyti abipusių susitarimų dėl kariuomenės išvedimo.

Dar esant 16,000 rusų kariuomenės Latvijoje ir 4,500 Estijoje ir neturint sutarto tvarkaraščio šios kariuomenės išvedimui, vis dar tebeegzistuoja galima grėsmė ir jėgų padėties destabilizavimui visame Pabaltijo regione.

Jūsų administracijos ir kitų Vakarų demokratijų tvirtas nusistatymas, paraginti Rusiją laikytis sutarto rugpjūčio 31 dienos susitarimo atitraukimui, privedė prie Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Rugsėjo 1 dieną Lietuvos žmonės pirmą kartą daugiau kaip po 50-ties metų pabudo kaip savo krašto tauta be okupacinės kariuomenės dalinių. Visi pabaltiečiai yra dėkingi Jums už šią Jūsų paramą.

Susitikdama su Latvijos prezidentu Guntis Ulmanis, Estijos prezidentu Lennart Meri, Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, Jūsų Administracija parodytų, kad Jungtinės Amerikos Valstijos remia Pabaltijo kraštų siekius ir valią. Toks susitikimas taipogi būtų aiškus pareiškimas Rusijos Federacijos vadovams, kad Jungtinės Amerikos Valstijos vis dar rūpinasi dėl Pabaltijo kraštuose tebesančios rusų kam-

-- Lietuvos Vyriausybė, siekdama pagerinti išvykstančių iš Lietuvos keleivių aptarnavimą, nutarė tarptautiniuose aerouostuose, tarptautiniuose jūrų uostuose ir pasienio muitinės veiklos zonose steigti neapmuitinamas "duty free" parduotuves.

riuomenės ir ragina vykdyti jos greitą, visišką ir tvarkingą išvedimą, pildant Jungtinių Tautų Visuotinio Susirinkimo ir Europos Tautų bendruomenės rezoliucijas. Jungtinių Amerikos Valstijų parodytas įsipareigojimas atvedė prie tikrai laisvos Lietuvos, tačiau, pone Prezidente, mums yra reikalinga Jūsų tolimesnė parama, kad ir Estija bei Latvija taptų tikrai laisvomis".

Šį laišką pasirašė: Juhan Simonsen, Amerikos Estų Tautinės Tarybos pirmininkas, Ints Rupners, Amerikos Latvių Sąjungos pirmininkas ir Grožvydas Lazauskas, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

Gruzijos variantas Lietuvoje?

ITAR-TASS korespondentas Vladas Burbulis rugsėjo 16 d. pranešė:

"Šiandieną ryte mes sužinojome, kad 100 vyrų iš Kauno savanorių būrių, kurie yra pavaldūs Lietuvos Krašto apsaugos ministerijai, dezertyravo į miškus, kad pradėtų ginkluotą pasipriešinimą prieš dabartinę valdžią". Šią sensacingą žinią žurnalistas paskelbė ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius spaudos konferencijos metu Vyriausybės rūmuose.

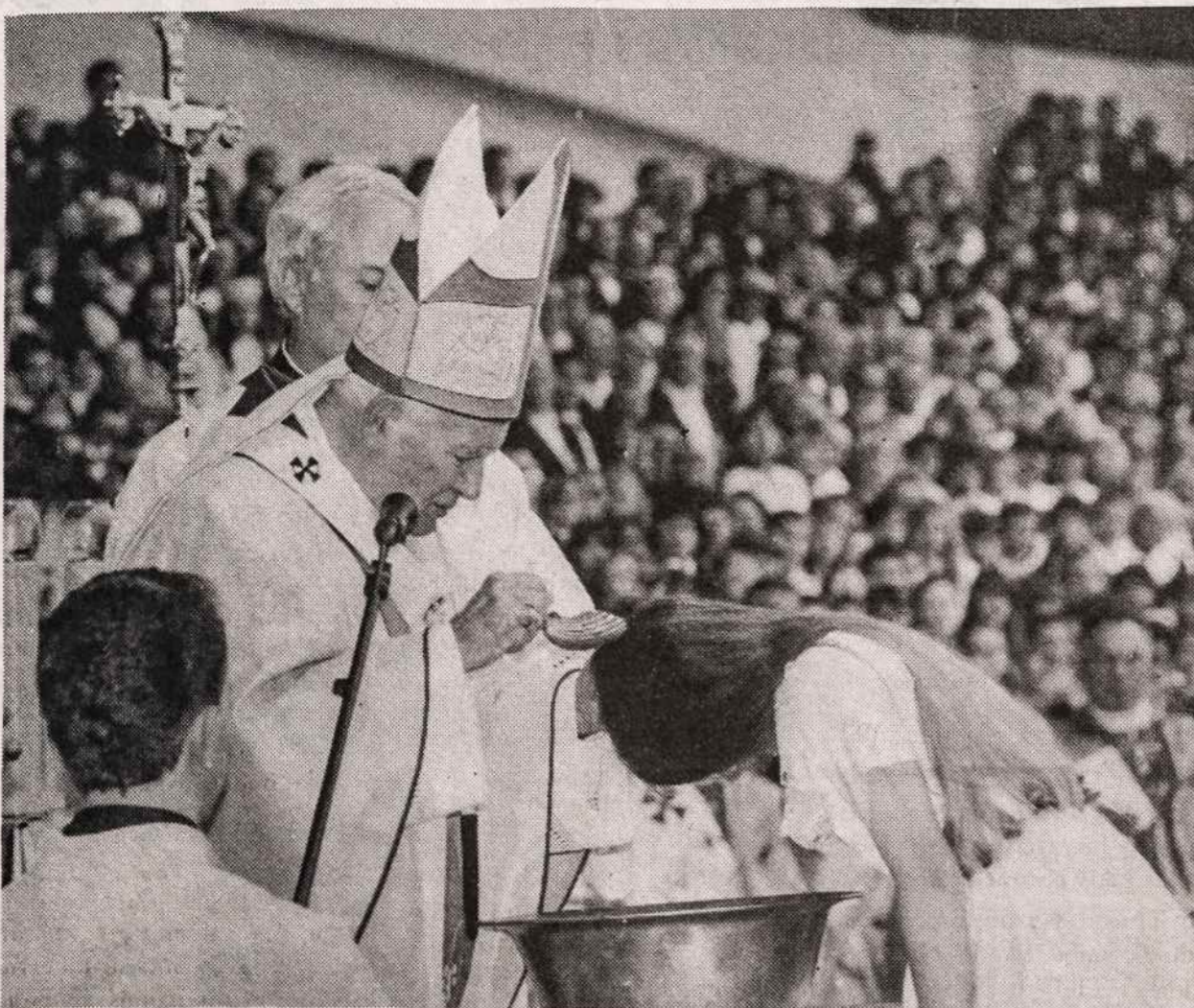
Pagal Šleževičių, "valdžia imsis visų būtinų priemonių, kad susitiktų su 'sukilėliais' ir kalbėtis su jais, tam kad neleisti įvykti kraujo praliejimui ir išsiaiškinti reikalą. Mes neeisime jokių įvykių Lietuvos teritorijoje kaip, pavyzdžiui, kurie dabar vyksta vakarinėje Gruzijoje", - pasakė premjeras.

Lietuvos dienraštis "Respublika" rugsėjo 16 d. laidoje straipsnyje "Savanoriai miško broliai" rašo:

"Kareiviai iš Lietuvos krašto apsaugos karinės formuotės jau antras mėnuo laikosi įsitvirtinę bunkeryje miške netoli Kauno. Jie paskelbė Lietuvos valstybei karą ir atsako paklusti įstatymams. Grupė vadovaujama leitenantas Jonas Maskvitis. Dezertyrai kelia politinius reikalavimus, teigdami, kad teisėtai išrinktos valdžios struktūros yra niekas kitas kaip 'komunistinis spiečius', aiškiai turėdami omeny Lietuvos demokratinę darbo partiją, kuri laimėjo rinkimus į parlamentą, Seimą ir Vyriausybę".

Kodėl žinia apie dezertyrų būrį Lietuvos vyriausybės ir Prezidento buvo slepiama tiek laiko?

Šv. Tėvas Jonas Paulius II suteikia krikšto sakramentą Vingio parke. Vladimiro Gulevičiaus nuotrauka

PREZIDENTAS BRAZAUSKAS VIS DAR SLIDINĖJA ANT BANANO ŽIEVĖS

Advokato Povilo Žumbakio komentarai, transliuoti Chicagoje 1993 m. rugsėjo 13 d. per "Amerikos Lietuvių Radijo" programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.

Ką bendro turi bananų kainos su Brazausko partijos likimu?

Pirmiausia, prieš atsakant į šį klausimą, reikia truputį prisiminti kai kuriuos faktus.

Sovietiniais laikais Lietuvoje bananus valgė tik "idealistai" nomenklatūrininkai ir jų draugai, kurie savo "prakaitu ir pasiaukojimu" Tėvynei galėjo statyti po kelis namus sau ir vaikams, medžioti partiniuose karališkuose miškuose, važinėti po Vakarų be varžymų (gal tik pažadėdami pristatyti KGB tarnybai kelionių aprašymus, panašiai kaip vaikai sugrįžę iš atostogų rašo rašinius mokykloje), studijuoti Amerikos garsiausiuose universitetuose ir panašiai.

Paprasti žmonės — "didžioji liaudis", dėl kurios tie pasiaukoję patrijotai partiečiai veikė, bananus matydavo tik žurnaluose arba netyčia per TVB. Liaudies

vaikams nereikėjo rūpintis dėl užsikrėtimo kokia bananų liga ar persivalgymu. Partiečiai juos dorai apsaugodavo.

Šiandien, nuo nepriklausomybės atstatymo, bananai yra parduodami visuose Lietuvos miestuose, dažniausiai ant prekybos stalių, šalia pripuvusių, nepatrauklių obuolių, sudžiūvusių morkų ir prastų bulvių.

Bet bananų pardavinėjimas nereikia "liaudies" persivalgymo Centrinės Amerikos vaisiais, nes bananų kainos Lietuvoje pagal lietuvių darbininkų ir pensininkų pajamas, yra neprieinamos. Taip buvo iki šio rugpjūčio.

Štaiga, rugpjūčio mėnesį, bananų kaina Lietuvoje nusmuko žemiau net Vokietijos kainų, kurios yra žymiai aukštesnės negu Amerikoje, bet mažesnės negu Lietuvoje, pagal dirbtiną litų vertę.

Kodėl taip įvyko?

Pasirodo, Lietuvoje bananų pardavinėjimui buvo duota monopolio teisė vienai firmai. Ta firma, kaip ir visos monopolio firmos pasaulyje — ar tai būtų privačios ar valdžios monopolio

organizacijos — nustatė kainas ne pagal pirkimo ir rinkos kainas, bet pagal dirbtiną, aukštą kainą. Monopolinei firmai nesvarbu pirkėjų patenkinimas. Monopolistai žino, kad pristatydami prekes, jie patys gali nustatyti kainą. Kontroliuodami kainą, jie gali uždirbti daug daugiau pelno, negu laisvoje rinkoje, kur kainą nustato konkurencija.

Šį rudenį, kai pasirodė daugiau lietuviškų vaisių, bananų pareikalavimas truputį sumažėjo, nes šeimos gali savo vaikiams nupirkti kitų vaisių, ko žiemą Lietuvoje yra beveik neįmanoma padaryti.

Monopolio firma tai žino ir rudenį bananų užsako truputį mažiau, vietoj to, kad, sumažėjus paklausai, numuštų bananų kainą.

Šiemet atsitiko netikėtas reiškinys. Bananų kainos nukrito iki tokio lygio, kad net kai kurie laimingi pensininkai ir šeimos su vaikučiais galėjo paragauti tų egzotiškų vaisių.

Pasirodo, kad staiga atsirado antra firma, kuri pradėjo importuoti bananus į Lietuvą. Mono-

IŠ LIETUVOS IR APIE LIETUVĄ

— Kalvarijos-Budzisko (Lietuvos-Lenkijos) sienos perėjimo punktas atidarytas rugsėjo 1 d. Punktas veikia ištisą parą. Per jį gali važiuoti visų šalių krovinių transportas.

— Lietuvos vaikų ir jaunimo centras atvėrė duris Vilniuje rugsėjo 1 d. Šiais metais jame veiks apie 70 įvairių būrelių, bus sudarytos 350 grupės, priimta 4500-4800 moksleivių.

— "Rezistencija Pietų Žemaitijoje" - tokio pavadinimo knygutėje paskelbtos žinios apie tūkstantį žuvusių partizanų ir Lietuvos Laisvės Armijos karių. Tai daugiausia Kęstučio apygardoje (Jurbarko, Raseinių, Šilalės, Tauragės rajonuose) kovoję rezistentai. Leidinyje taip pat išspausdinti

polinė firma, kuri tiek metų plėšė iš lietuvių pinigus, turėjo numušti kainas. Ne tik numušti iki ekonomiškai normalios kainos, bet tiek, kad priverstų savo konkurentą bankrutuoti. Jeigu konkurentas bankrutuotų, kainos ir, žinoma, monopolisto pelnas, vėl grįžtų į normalias vėžes. Vėl galėtų pirkti brangiausias mašinas, važinėti po pasaulio kurortus, leisti vaikus į vakarų universitetus ir bendrai gyventi kaip prieš tą "nelemtą" nepriklausomybę.

Nežinau, kaip baigsis šis bananų karas. Vienok, Lietuvos žmonėms turėtų būti aišku, kad joks monopolis, nesvarbu kaip gražiai žadėtų liaudžiai laimės ir gero gyvenimo apsaugą, nesirūpina jais. Ar tai būtų visa žadanti valdžia ar monopolistiniai verslininkai be konkurencijos ir laisvos rinkos, tauta nukentės.

Nežinau, kiek Lietuvoje dešinieji supranta šį paprasčiausią ekonomikos dėsnį. Per mažai girdime iš opozicijos komentarus prieš LDDP varomą monopolistinę politiką. Opozicija taikiai kritikuoja partiečius už jų pasimetimą — duok Dieve, kad tai yra pasimetimas, o ne planuota veikla — užsienio politikoje.

Brazauskos pakrypimas į Rytus yra pavojingas Lietuvai ateičiai, pilnai mūsų krašto laisvei, bet opozicija negali pamiršti ir ekonominių reikalų.

Vakaruose yra sakoma, kad balsuotojai rinkimuose išreiškia savo pilvo pažitūrą, o ne kilnius idealus. Bananų ir kitų produktų kainų manipuliacija yra partiečių silpniausia yda. Opozicija turėtų tą monopolistų globą iškelti Lietuvos žmonių tarpe, nes jie daugiausiai nukentčia.

Nuo bananų kainos priklausys ir Brazausko ateitis.

LANKOSI PREZIDENTAS

(atkelta iš 1 psl.)

Fund numato sutelkti apie 60 mln. JAV dol. kapitalą Baltijos valstybių įmonėm.

Prezidento Brazausko vizito metu Jungtinėse Tautose kalbės šie kitų valstybių vadai: JAV Prezidentas B. Clinton (rugsėjo 27 d. ryte), Belgijos Užsienio reikalų ministras Willy Claes Europos Bendrijos vardu (rugsėjo 28 d. ryte), Latvijos Prezidentas G. Ulmanis (rugsėjo 29 d. ryte).

Prezidento delegacija rugsėjo 29 d. išskrenda į Los Angeles dalyvauti JAV LB rengiamoj verslo konferencijoj bei atidaryti Kalifornijos Lietuvių dienas. Delegaciją sutiks ir lydės Lietuvos Respublikos Ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis ir Garbės Generalinis Konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas.

Prezidento programą ir delegaciją New Yorke globoja Lietuvos Misija prie JT, vadovaujant Ambasadoriui Anicetui Simučiui.

22 dar gyvų pasipriešinimo kovų dalyvių trumpi atsiminimai. Knyga išleido ir platina Raseinių politinių kalinių ir tremtinių sąjungos skyrius ir jų klubas "Garsas".

— Kalvarijų turgavietėje Vilniuje rūkytos dešros kilogramas kainuoja 14-19 Lt, kilogramas kiaulienos - 5-7 Lt, varškės - 2Lt, balto sūrio - 3 Lt, litras ožkos pieno - 4 Lt.

— Austrijos Federacinės Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius daktaras Franz Schmid rugsėjo 14 d. skiriamuosius raštus įteikė Lietuvos Prezidentui A. Brazauskui.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

NEW YORK-NEW JERSEY-Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-9:30 val. ryto WNWK105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bay-side, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 769-3302.

KOLODNY&KOLODNY: Virginija Kolodny, lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, NY 10007. Tel. 212 349-7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomojimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorke valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 val. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba iš tos pačios stoties, girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Dr. J. J. Stukas - direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, NJ 07060. Tel. 908 753-5636.

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 962-5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282 / 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖLE VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

ĮŽIEBTA VILTIS, NURODYTAS KELIAS

(atkelta iš 1 psl.)

evangelikų ir religijų atstovais nunciaturėje. Po šio trumpo pokalbio Popiežius aplankė miškingose Antakalnio kalvose nusidriekusius kapus. Šv. Tėvo rūpestingas, atidus žvilgsnis slydo per nuo lietaus apsunkusias eglė šakas, žydinčias gėles, o ypatingai per apsamanusius ir dar visai naujus kryžius. Štai kodėl Popiežius savo maldoje, kurią jis skyrė dėl Lietuvos laisvės žuvusiems 1991 m. sausio 13-ąją prie televizijos bokšto, nukankintiems Medininkuose ir visiems didvyriams ir aukoms, minėjo kryžius:

"O kad Tavojo Kryžiaus šviesa, Viešpatie, nušviestų ir įprasmintų visus kryžius! Žvelgdamas į juos, kiekvienas Lietuvos sūnus teprišmena, jog žmogus - jo paties ir visų brolių - orumas remiasi į Tave, miręs ir prisikėlęs Kristau, laiko ir istorijos viešpatie, kiekvienos žmogiškos būties pradžia ir pabaiga. Amen!"

Lietus nesutrukdė tūkstantiams žmonių susirinkti į Vingio parką, kur Šv. Tėvas aukojė mišias. Popiežiaus pamokslas mintis: "Kas gimė iš Dvasios, yra Dvasia" (Jn 3,6). Šv. Tėvas pabrėžė tuos laikus,

kai buvo stengiamasi iskiepyti materializmo dvasią, todėl Popiežius ragino: "Šiandien kartu su atgautąja laisve nauju įkarščiu reikia skelbti Kristaus apie žmogaus "širdį" pasakytus žodžius: "Kas gimė iš Dvasios, yra Dvasia".

Savo pamokslu pabaigoje Šv. Tėvas pasakė: "Krikštu priartėjame prie Kristaus, - prie žmonių ir tautų istorijoje rėsto pastato kertinio akmens. Statykime ant Jo visą mūsų ateitį. Būkime gyvieji akmenys tos Sandoros, kurią mūsų protėviai sudarė su Dievu. Amen!"

Popiežius Vingio parke sukaltė "Viešpaties Angelo" maldą.

Po pietų Popiežius susitiko Vilniaus universitete su mokslo ir kultūros veikėjais. Čia Popiežius savo kalboje apžvelgė kovingoj ateizmo ir marksizmo žalą žmogiškai dvasiai. Šv. Tėvas pabrėžė intelektualų vaidmenį visuomenėje:

"Dabarties įvykiai verčia mus teisėtai galvoti, jog gyvename epochinę pasaulio istorijos lūžio akimirką. Šiuo sunkiu keliu į ateitį, kurios niekas šiandien negali nuspėti ar nubrėžti jos ribų, tikrai lemiamą reikšmę turi intelektualų vaidmuo. Jį reikia iš naujo pabrėžti,

ypač nūnai, kai žlugusios ideologijos sugriovė pasitikėjimą, o filosofinė mintis, ko gero, pakrypusi į spepticizmą ir pavojingą pragmatizmą".

Rugsėjo 8-ąją Vilniaus aerouoste nuskambejo Popiežiaus atsisveikinimo kalba. Paskutinieji žodžiai, ištartai Lietuvos žemėje, skambėjo ypatingai jautriai ir prasmingai:

"Lietuva gerai žino, ką reiškia tvarkyti žmogaus gyvenimą be Dievo. Liūdną praeities patirtį visi puikiai mena. Brangūs Broliai ir Sesės, reikia atverti duris kitiems akiračiams. Šiam tikslui Bažnyčia siūlo remtis Evangelija, kuri yra šviesa, apšviečianti žmogaus vertą visuomeninės pažangos kelią. Šiame kelyje kiekvienas asmuo pripažįstamas kaip gyvojo Dievo paveikslas. Dėka šios šviesos ir lietuviai sugebės kurti gėrį, vieninimą ir taikiai gyventi. Šiuos mano nuosirdžiausius linkėjimus telydi mano Palaiminimas".

Atsisveikindamas Popiežius įžiebė Lietuvai viltį, kuri nuo sunkaus kasdieninio gyvenimo jau buvo pradėjusi gesti. Šv. Tėvas nurodė ir kelią, kuriuo einant ta viltis taps gyvenimu.

A. J.

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —**Lietuvos Prezidentui atvykstant**

Ateinančios savaitės pradžioje į New Yorką atvyksta Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas, kad Jungtinėse Tautose pasakytų kalbą. Bene pirmą kartą Jungtinėse Tautose skambės lietuvių kalba. New Yorke Prezidentas išbus tris dienas. Iš čia jis skris į Los Angeles, o iš ten — atgal į Lietuvą.

New Yorke rugsėjo 27 d. Prezidentas Kultūros Židinyje susitiks su lietuvių visuomene. Susitikimą rengia Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba. Dėl šio susitikimo kilo daug kalbų. Dauguma balsų pasisako prieš tai, kad Brazauskas susitiktų su visuomene.

Dauguma Amerikos lietuvių Brazausko kandidatūros į prezidentus nerėmė, pasisakė už Stašį Lozoraitį, kuris dabar atleidžiamas iš ambasadoriaus pareigų Washingtono. Ambasadorius skiria ir atleidžia prezidentas. Toks prezidento elgesys su Lozoraičiu nepadidino pagarbos Brazauskui. Amerikos lietuvių tarpe sukėlė net pasipiktinimą — kad geriausių lietuvių diplomata atima iš Washingtono!

Visa tai iššaukė neigiamas kalbas ir sukėlė didelę įtampą lietuvių visuomenėje. Diskusijos vyko visose JAV vietovėse.

Vytautas Volertas, rašytojas, žymus visuomenininkas, "Draugo" vedamajame pasisakė prieš susitikimo renginį. Jis teigia, kad Lietuvių Bendruomenė neturėjo rengti šio susitikimo. Prezidentas Brazauskas turi didelę komunistinės veiklos praeitį, tad geriau Lietuvių Bendruomenei laikytis nuosėdų. Tegu tokį renginį rengia kitos organizacijos arba ad hoc komitetas.

Labai stipriai pasisakė dr. Jokūbas Stukas per savo "Lietuvos atsimerimų" radijo valandėlę

rugsėjo 19 d. Jis kalbėjo: "Kyla klausimas, kur tų bendruomenininkų sąžinė, norint pagerbti kietąjį komunistą, kuris tiek daug metų atsakingai tarnavo Lietuvos okupantui." New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Vacys Steponis rašė Jokūbui Stukui, kad New Yorko lietuviai turėtų nepataikauti tokiam tautos priešui, nerengti čia iškilnių ir boikotuoti jo atvykimą. Su tokiu siūlymu sutinka ir Jokūbas Stukas, kaip jis pasisakė savo radijo programoje.

Taigi, visuomenė yra suskaldyta ir toliau skaldoma. Tai tikrai negerai — kenkia lietuviškam reikalui. Dar anksčiau, kai visur siautė komunistų agentai, jiems buvo duotas uždavinys visur skaldyti lietuvišką visuomenę. Kai bus suskaldyta visuomenė, Lietuvių Bendruomenė, kaip dominuojanti ir vadovaujanti jėga, bus sunaikinta. O to ir siekia visi Lietuvos priešai. Kai stipri išsivija, tai su Lietuva skaitosi ir dideli, ir maži. Kai subyra išsivija, tai Lietuvą visi šokdina kaip nori ir prievartauja.

Tad į šį visuomenės skaldymą reikia žiūrėti su dideliu dėmesiu ir išmintimi. Reikia pripažinti faktą, kad Brazauskas yra išrinktas prezidentas. Reikia gerbti patį prezidentą, nežiūrėti, ar jis sumanus, ar jis gabus. Tai istorikai surašys į knygas.

Galima prezidentui daug ką pasakyti, net ir nemalonių dalykų, bet reikia visur išlaikyti mandagumą, svetingumą.

Brazauskas vis dėl to yra mūsų svečias, tai ir parodykime tikrą svetingumą — paklauskime visokiausių klausimų mandagioje formoje. Būkime santūrūs, nešokinėkime, netūpėkime, kaip vienas veikia tas daro

Baltimorės arkivyskupijoje einąs savitrašis "The Catholic Review" liepos 7 d. laidos pirmame puslapyje įdėjo platų straipsnį, kaip Amerikos katalikai pagelbsti iš komunizmo išsilaisvinusioms Rytų Europos tautoms.

Pirmame puslapyje įdėta didelė Cezario Surdoko nuotrauka, kaip jis varto Kazio Daugėlos, žymaus fotografo, knygą, rodo tą puslapį, kaip jis pats pro langą žiūri Kempteno pabėgėlių stovykloje. Taigi, šio laikraščio nuotraukoje matosi net du Surdokai.

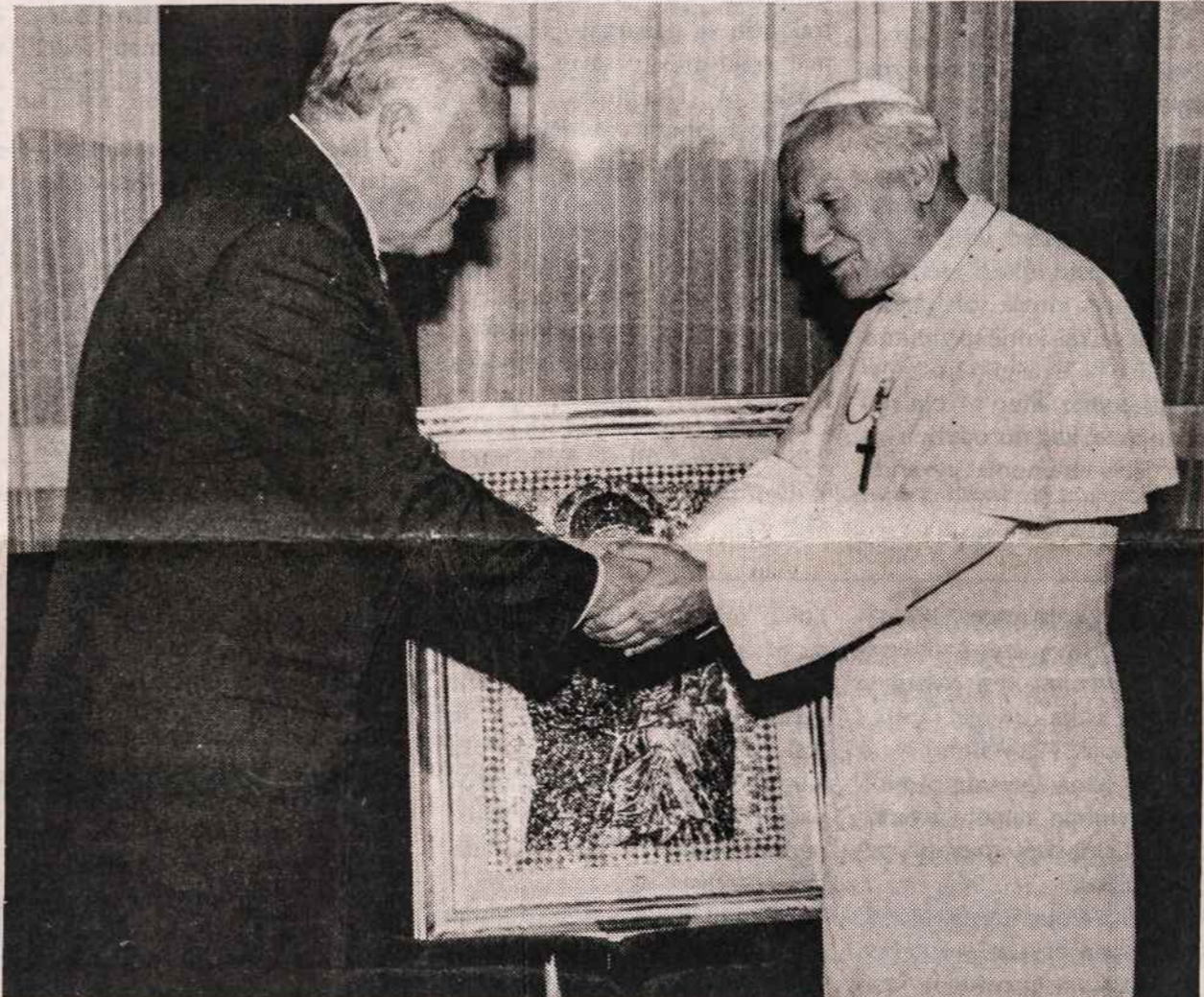
Straipsnį parašė redakcijos kolegijos narė Kate Pipkin.

Rašoma, kad reikalinga didelė pagalba, reikia ligoninėm medicinoms, aparatūros, vaistų, reikia

prieš kiekvieną didesnę svečių.

Reikia paklausti visko, kas mums rūpi, — apie pilietybę, turtų grąžinimą, apie valdžios dideles algas ir labai mažas pensijas, kodėl nepajėgia sutvarkyti mafijos ir išvystyti lietuviškos ekonomikos.

Klausdami nesakykime pamokslų, nepasakokim kokių istorijų. Su pirmu mandagiu žodžiu pradėkime klausimą. Mandagus, tvarkingas pokalbis tikrai sumažins šį mūsų suskaldymą.

Popiežių Joną Paulių II Vilniuje sveikina Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas. Viktoro Kapočiaus nuotrauka.

**PAGALBA IŠ SOVIETINĖS VERGIJOS
PAKILUSIOMS BAŽNYČIOMS**

mokyklom paruošti mokytojus. Baltimorės žmonės padeda Lietuvai, Lenkijai, Vengrijai ir Rumunijai.

Koks skirtingas pasaulis

Anuose sovietiniuose kraštuose katalikų Bažnyčia buvo persekiojama 50 metų. Dabar ji atsibunda ir randa skirtingą pasaulį, kuriame pilna negandų, antidemokratiškos sąjūdžių ir net karo, kaip Jugoslavijoje.

Prieš trejus metus į šių problemų sprendimą įsijungė ir JAV katalikų vyskupai ir įsteigė pagalbą tarnybą katalikų Bažnyčiai Centro ir Rytų Europoje. Tarnybai vadovauja prel. Jurgis Šarauškas.

Šios tarnybos pajamas sudaro bažnytinės rinkliavos. Nuo 1991 metų surinkta 14 milijonų dolerių. Pinigai panaudojami bažnyčių Čekijoje, Slovakijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rusijoje ir Ukrainoje.

Per praėjusius dvejus metus buvo paremta 380 projektų. Pirmoje eilėje buvo ruošiami kunigaikščiai, seselės ir mokytojai.

Pradžioje ši pagalba Rytų Eu-

ropos Bažnyčioms buvo numatyta trejiems metams. Dabar JAV vyskupai pratęsė programą dar vieneriems metams. Ji yra skirta klierikų auklėjimui, radijo ir televizijos programų paruošimui, religinei literatūrai leisti, naujom bažnyčiom statyti, atkurti religines bendruomenes ir kitiems religiniams reikalams.

Parapijos galėtų visokeriopai remti Rytų Europos parapijas: jas aplankyti, susirašinėti, teikti pagalbą. Informacijos reikalais rašyti: Office to Aid the Catholic Church in Central and Eastern Europe, 3211 Fourth St. N.E., Washington, DC 20017, Telefonas 202-341-3400.

**Ištesėti lietuviškos
pažadai**

Jauna Pensilvanijos lietuviškos Mount Carmel prieš 59 metus, t. y. 1934 baigusi aukštesniąją mokyklą, panoro studijuoti kolegijoje, bet jos tėvai apie tai nenorėjo net girdėti. Ji kreipėsi į parapijos kleboną kun. Juozą Končią, vėliau tapusį BALFO pirmininku, prašydama užtarimo ir pagalbos. Jis sutiko

padėti su sąlyga, kad mergina pažadėtų už tai atidirbti Lietuvoje. Taip gyvenimas susiklostė, kad tą pažadą ištesėti gali tik dabar.

Praėjusių metų rudenį ji ir jos vyrras semestru buvo nuvykę į Šiaulius ir ten jiedu mokė anglų kalbos. Dabar jie vėl ruošiasi ateinančių metų pavasarį vykti į Šiaulius.

Leona ir Albertas Gustaffai iš Frederick, Maryland, abu lietuvių kilmės, buvę mokytojai, dabar apie 75 metų amžiaus pensininkai, su malonumu pildo duotą pažadą. Jie mokė anglų kalbos Šiaulių pedagoginiame institute ir kitose mokyklose, o privačiai pamokė ir miesto merą.

Lietuva jiems buvo įdomus ir gražus kraštas, bet gyventi buvo sunku: nebuvo karšto vandens, mažai apšildomi kambariai, klasėse reikėjo būti su megztukais ir net su paltais. Reikėjo stovėti eilėse nusipirkti duonos ir pieno. Reikėjo pakęsti giliai įsišaknijusius priešiškus amerikiečiams ir Amerikos kultūrai. Pamažu tas nepasitikėjimas pradėjo nykti. Žmonės pradėjo mokytojai iš Amerikos domėtis, o išvažiuojant, net gailėtis.

Jų mokymo darbe blogiausia buvo tai, kad nebuvo tinkamų vadovėlių. Anglų kalbos pamokoms teko panaudoti net Šv. Raštą. Jie kalbos mokė ir bažnyčioje, kur žmonės pradėjo gausiau lankytis. Nuo tada žmonės juos užkalbindavo ir gatvėje.

Katalikų Bažnyčia Lietuvoje pamažu atsigauna, bet dar tebėra liūdnose padėtyje. Gustaffai ruošiasi grįžti į Lietuvą ir 1994 m. vasario mėn., nes tiki, kad anglų kalba lietuviams dabar labai reikalinga. Jie nori prisidėti prie greitesnio Lietuvos prisikėlimo.

Anuose kraštuose žmonės per daugelį metų susikūrė savisaugos mechanizmus santykiuose su komunizmu, dabar jie nepajėgia tais įpročiais atsikratyti.

Rytų Europos kraštai nėra pamišę, Amerikos katalikai daro tai, kuo gali jiems padėti. Nedaug kas gali ten keliauti ir asmeniškai padėti, bet galima padėti malda. C.P.

DARIUS IR GIRĖNAS

JŲ SKRYDŽIO
60 METŲ
SUKAKTĮ
PRISIMENANT

13

PAULIUS JURKUS

Jau 1922 m. sausio mėn. jis rašė į Chicago savo jauniausiam broliui, kad jis kiekvieną dieną skraido, o vakare eina čiuožti ir žaidžia ledo rutulį.

Darius labai mėgo bokšą. Būdamas karo mokykloje ir vėliau tarnaudamas aviacijoje, jis kiekvieną vis ragino mokytis boksuotis ir pats tuoj mokydavo. Ir tais 1922 metais jis norėjo boksuotis ir laimėti Lietuvos čempiono vardą.

Bet boksiui treniruotis reikėjo laiko, o jo jis neturėjo. Darius dalyvavo beveik visose tarptautinėse futbolo rungtynėse prieš latvius, estus, vokiečius, Berlyne, Karaliaučiuje, Fithkuuose, Rygoje, Tallinne ir t. t.

Pamėgęs sporto aikštes ir įvairius žaidimus, jis mokėjo daugelio žaidimų taisykles, ko to meto lietuviai sportininkai nežinojo.

Jo tikrai didelis nuopelnas yra, kad jis parašė ir išleido beisbolo ir krepšinio žaidimo vadovėlius. Beisbolo vadovėlių išleido kariuomenės vyr. štabas 1924 m. Krepšinio vadovėlių išleistas 1926 m.

Beisbolą dar žaidė Lietuvos aviatoriai, kol ten tarnavo Darius, net dalyvavo tarptautinėse rungtynėse. Vėliau beisbolas neprigijo. Kitaip buvo su krepšiniu. Krepšinis prigijo, masiškai išplito visoje tautoje, pasidarė tautiniu lietuvių žaidimu ir šioje srityje lietuvių vardą išgarsino visame pasaulyje.

Tarnaudamas aviacijoje, jis išmokė aviacijos skyrius žaisti beisbolą, propagavo ir treniravo boksininkus ir labai išplėtė lengvąją atletiką. Ką reiškia mokytojas entuziastas, rodo kitas faktas, kad jo mokoma beisbolo komanda jau nugalėdavo LFLS beisbolo žaidėjus ir net estus.

Būdamas Kaune aviacijos karininku, dažnai per visą dieną skraidęs, Darius dar turėjo laiko ir noro reikštis plačioje sportinėje veikloje. Tuo metu jis buvo kariuomenės sporto draugijos centro valdyboje, kariuomenės sporto draugijos Kauno apygardos komitete, LFIS centro valdyboje, Lietuvos futbolo lygos centro valdyboje.

Lietuvos sportinį gyvenimą organizavo Lietuvos Fizinio Lavavimo Sąjunga — LFLS. Pradžioje jai pirmininkavo Garbačas, daug prisidėjęs prie sporto populiarinimo Lietuvoje. Paskui Sąjungai vadovavo du amerikiečiai, Lietuvos kariuomenės karininkai: leitenantas J. Zemkus ir nuo 1922 m. leitenantas St. Darius.

Darius išplėtė sportinę veiklą provincijoje, įsteigė LFLS skyrius. Jis atsidėjęs mokė visokiausių šakų sporto: vasarą bėgimo, šuolių į tolį ir į aukštį, futbolo, krepšinio, teniso, beisbolo, žiemą — čiuožimo, ledo rutulio ir kitų žiemos sporto šakų.

LFIS Darius vadovauti pradėjo 1922 m. ir vadovavo 3 metus. Visą laisvalaikį atidavė sportui. Mokė kitus, organizavo komandas, pasirūpino iš kitų kraštų nupirkti reikalingus prietaisus. Kauno Ažuolyne jo rūpesčiu buvo pastatytas pirmas sporto stadionas. Stadionas buvo lyg koks

paminklas, kurį Darius pasistatė sau. Darius iškeliavo į Ameriką, organizavo skrydį per Atlantą, o stadionas buvo Kaune ir visiems priminė, kad jį suorganizavo ir pastatė taurus lieuvius, sporto entuziastas, Lietuvos aviacijos karininkas vyr. leitenantas — Stepas Darius.

Taip per sportines organizacijas, sportinę literatūrą ir pirmąjį stadioną Lietuvos sportinis gyvenimas ir veikla suklestėjo ir pradėjo prilygti kitų valstybių sportinei veiklai.

Tikrai tai buvo didžioji Stepo Dariaus dovana lietuvių tautai — ją fiziškai užgrūdinti ir išvesti į pasaulio sporto aikštes, kad ten laimėtų laurus Lietuvos garbei.

**Nesusipratimai
kariuomenėje**

Amerikoje Darius buvo veikli asmenybė. Tad šalia tarnybos jam sportas buvo viskas. Pats sportavo, kitus mokė ir organizavo. Kariuomenėje yra visokie statutai, bet jį juos pažvelgti nebuvo kada.

Dėl to sporto ir kilo jo trintis su aviacijos viršininkais. Kartą jam paskambino iš Karo mokyklos, kuri taip pat turėjo futbolo komandą, ir pasiūlė su aviacijos komanda sužaisti draugiškas rungtynes. Darius atsakė teigiamai. Tuoj komandą sutvarkė ir

pasiuntė, nepranešęs viršininkams. Dėl to kilo jau kitokios žaidynės — viršininkai prieš Darius!

Aviacijos viršininkas buvo nelietuvis. Tuo metu Lietuvos kariuomenėje kaip specialistai tarnavo ir buvę Rusijos karininkai, vokiečiai. Vieni pasirodė lojalūs, suprato padėti, išmoko gerai lietuviškai, tiek sulietuvėjo, kad pakeitė net pavardes. Kiti laikėsi kitaip. Buvo išdidūs, net norėjo Lietuvai pakenkti. Aviacijos viršininkas iš karininkų reikalavo didelio paklusnumo ir nusižeminimo. Amerikiečiui Dariui tai buvo svetima, tad lengva buvo nusikalsti tokiem viršininkam.

(Petras Jurgėla, rašydamas didoką knygą apie šiuos lakūnus,

smulkiai nupasakodamas įvykius aviacijoje, nepamiršo to viršininko pavardės, todėl nežinia, kas jis toks buvo).

Aviacijos viršininkas, sužinojęs tą futbolo rungtynių istoriją, visa savo viršininko galybę užgulė leitenantą Darių, norėdamas jį pamokyti drausmės. Prasidejo kitos, jau nelygios rungtynės tarp sportininko leitenanto ir rūstaus viršininko.

Darius buvo padaręs dar ir kitą "didelį" nusikaltimą. 1924 metais rugsėjo mėnesį jis vedė. Žinoma, kaip amerikietis, neskaite statutų ir dėl to labai nusikalto. Statutai reikalavo, kad karininkas pirmiausia turi pranešti savo viršininkui ir paprašyti leidimo.

(Bus daugiau)

Paskutiniai kap. S. Dariaus (dešinėje) skraidymai Lietuvoje. Kairėje jo viršininkas 4-os eskadrilės vadas kapitonas L. Pešekas.

Popiežius Jonas Paulius II Vilniuje vyksta į pamaldas. V. Ščiavinsko nuotrauka

Nutarimas dėl pilietybės išsaugojimo ir atstatymo

Lietuvos vyriausybė š.m. rugpjūčio 23 d. priėmė nutarimą Nr. 642, kuriame liečiamas Lietuvos pilietybės klausimas:

"Lietuvos Respublikos pilietybės įstatyme numatytas teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimas. Teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma:

-- asmenims, turėjusiems Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., gyvenantiems kitose valstybėse ir turintiems kitos valstybės pilietybę, jeigu šie asmenys nėra repatrijavę iš Lietuvos;

-- asmenų, turėjusių Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikams, kurie gimė Lietuvoje ar pabėgėlių stovyklose, tačiau gyvena kitose valstybėse;

-- kitiems Lietuvos kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio

valstybėse ir turintiems kitos valstybės pilietybę arba neturintiems jokios pilietybės (lietuvių kilmės asmenims, išvykusiems iš Lietuvos iki 1919 metų, ir šių asmenų palikuonims, kurie neturėjo Lietuvos Respublikos pilietybės 1919-1940 metais).

Pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą Lietuvos Respublikos pilietybę gali atstatyti lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos Respublikos pilietybę ir nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d. pasitraukę iš Lietuvos ir gyvenantys kitose valstybėse, taip pat jų vaikai, kurie su gimimu kitoje valstybėje neįgijo šios valstybės pilietybės. Šiuo atveju nereikalaujama, kad nurodytieji asmenys persikeltų nuolat gyventi į Lietuvą ar atsiskaitytų turimos kitos valstybės pilietybės".

— Kazlų Rūdos miškų urėdijoje suomių firmos "Tekma" specialistai įrengs medienos džiovyklą. Jų pateikti įrengimai ir sumontavimas kainuos 139,000 Vokietijos markių.

130 TRAKTORIŲ LIETUVOS ŪKININKAMS

Lietuvos generalinio konsulo H. Lapo pradėtas "Traktorių ūkininkui vajus" jau užpildo 130 traktorių su padargais. Papildomai traktoriaus užsakė: R. Gajauskas, V. Daugirdas, Toronto kredito kooperatyvas Parama (2 prie 10 ankstesnių), A. Kairys, C. Lakačiauskas, A. Švitra, J. Sleinius, A. Karalevičius, NN, S. Misevičius, J. Vaskela (antrą), B. Nagienė, C. Jasutienė, A. Astravas (antrą) ir J. Strodamskis.

Traktoriaus pirkimo reikalais prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd. Suite 502, Willowdale, Ontario, Canada M2J 4Y8; Tel. (416) 494-8313.

□ "Latvijas jaunatne" laikraštis pranešė JT duomenis, kad Latvija pagal gyvenimo lygį pasaulyje yra 34-oje, Estija - 36-oje, Rusija - 37-oje vietoje. Į gyvenimo lygio vertinimą įeina gyvenimo trukmės, išsilavinimo, kalorijų suvartojimo, medicinos aptarnavimo, pajamų rodikliai.

□ Coca-Cola rugsėjo 15 d. pasirašė sponsorystės susitarimą dėl ypatingų teisių parduoti savo gerimus Vengrijoje 1996 m. įvyksiančioje Pasaulinėje Paradoje. Coca-Cola jau yra investavusi į Vengriją \$100 milijonų.

□ Rusijai reikia \$70-\$75 milijardų, kad išvystyti naftos pramonę. Planuojama išsivirti 400 naujų gavybos laukų, kurie duos apie 3 milijardus tonų naftos. Rusija ieško pagalbos Pasaulio Banke, JAV Eksporto-Importo Banke ir Europos Banke, kadangi pati neturi reikiamos pinigų sumos.

□ Latvijos specialios komisijos posėdyje, kuriame dalyvavo ir Prezidentas Guntis Ulmanis, svarstė, kaip pasiruošti Latvijos nepriklausomybės metinių minėjimui. Nuspręsta, kad iškilmės prasidės lapkričio 13 d. Rygos sporto rūmuose koncertu. Lapkričio 18 d. šventiniai renginiai prasidės pamaldomis Domo katedroje, po to bus padėti vainikai ir gelės Rygos brolių kapinėse. Vyks Latvijos karo pajėgų paradas, o nacionaliniame teatre - iškilmingas susirinkimas ir koncertas. Iškilmės, skirtos Latvijos nepriklausomybės paskelbimo 75-osioms metinėms baigsis priėmimu, kurį surengs šalies Prezidentas Rygos pilyje. Šventiniai renginiai vyks visuose dideliuose Latvijos miestuose.

□ Rusijos Prezidentas B. Jelcin rugsėjo 16 d. nusprendė atšaukti Vladimir Lukin iš Rusijos ambasadoriaus JAV pareigų ir į jas paskirti Jurij Vorontcov. Vorontcov, dabar esantis Rusijos atstovu Jungtinėse Tautose, yra Sovietų eros figūra, gerbiama diplomatinuose sluoksniuose. Kalbama, kad

Lukin pašalintas dėl nesutarimų su užsienio reikalų ministru Andrei Kozyrev. Nors Lukin turėjo gerus santykius su Jelcinu, bet jis kelis kritikavo Kozyrevo politiką kaip proamerikietiška. Vorontcov pakeis Lukin tik tada, kai šis sutiks perimti kokias nors kitas diplomatinės pareigas.

□ Vokietijos teisėjas rugsėjo 16 d. nuteisė buvusius komunistų lyderius dėl Rytų Vokietijos piliečių, bandžiusių perlipti Berlyno sieną, nužudymų. Anksčiau buvo nuteisti aštuoni sargybiniai. Komunistų rėmėjai iš nepasitenkinimo šaukė, kai buvęs gynybos ministras Heinz Kessler, 73 metų amžiaus, buvo nuteistas 7 ir pusei metų (5 ir pusei metų privalomai kalėjime), jo pavaduotojas Fritz Streletz, 66 metų amžiaus, - 7 ir pusei metų (5 ir pusei metų privalomai kalėjime), Rytų Vokietijos nacionalinės gynybos tarybos narys Hanz Albrecht, 73 metų amžiaus, - 4 ir pusei metų kalėjimo. Pagrindinis nusikaltėlis - Erick Honecker, 81 metų amžiaus ir dabar gyvenantis Čilėje, atleistas nuo teismo, nes serga kepenų vėžiu.

□ Palermo, Italijoje, rugsėjo 15 d. nušautas kun. Giuseppe Puglisi, kuris dažnai kalbėdavo prieš mafiją. 56 metų kunigas anksčiau yra pareiškęs, kad mafija bandžiusi jį paveikti. Popiežius savo vizito praėjusį gegužės mėnesį Sicilijoje metu ragino kunigus pakelti savo balsus prieš mafiją. Puglisi atsiliepė į šį raginimą. Kardinalas Sicilian Salvatore Pappalardo pasakė, kad "Tėv. Puglisi negali būti vadinamas antimafijos kunigu. Jis tik vykdė savo pareigą".

□ Rusijos Prezidentas B. Jelcin rugsėjo 16 d. įsakė žymiai padidinti valstybės paramą Rusijos mokslininkams. Numatoma alga - 75,000 rublių, t.y. apie \$75 per mėnesį. Vidutinis dirbančiojo atlyginimas yra \$60. Mokslų Akademijos tikrieji nariai nuo lapkričio 1 d. gaus \$150 atlyginimą per mėnesį.

TALKA LIETUVAI

Prezidentas Brazauskas dalyvaus verslo konferencijoje "Lietuvių Dienos" Los Angeles ir Kaunas — Los Angeles Sister City renginiuose.

Kaip buvo anksčiau pranešta, JAV — Lietuvos verslo konferencija ir prekybos Expo įvyks Ritz-Carlton Huntington Hotel, Pasadena, CA, trečiadienį ir ketvirtadienį, rugsėjo 29-30 dienomis. Tai neeilinis renginys, kuriame kalbės Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Lietuvos Respublikos

ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis ir JAV ambasadorius Vilniuje Darryl Johnson. Prezidentas ir ambasadorius taip pat susitiks su Los Angeles lietuvišiais penktadienį, spalio 1 d., ir dalyvaus tradicinėse Los Angeles "Lietuvių Dienose", kurios vyks spalio 2-3 dienomis.

Verslo konferencijoje bus parūpinta informacija JAV investitoriams prekybininkams ir verslininkams ir sudarytos galimybės kontaktams su Lietuvos verslininkais ir Vyriausybės atstovais. Konferencijos metu Lietuvos ga-

mybos ekspozicijoje bus išstatyta produkcija iš daugiau kaip 70 Lietuvos, ypač Kauno, bendrovių. Gamybos ekspozicija suorganizuota per LIT Poliinter bendrovės paslaugas.

Konferencijos rengėjai — Lietuvių Bendruomenės Ekonominė Reikalų Taryba; bendradarbiai — Lietuvos ambasada JAV ir Kauno — Los Angeles Sister City komitetas. Konferencijos remėjas — Lietuvių Fondas. Informacijos ir registracijos reikalu skambinti Mildai Napjus (310) 334-2191, telefaksas (310) 273-6305 arba Astai Banionytei (703) 524-0698, telefaksas (703) 524-0947.

Sugriuvus "geležinei sienai" ir Lietuvai atgavus laisvę, atsivėre Lietuvos žmonėms keliai į Vakarų. O Vakaruose — naujas nepatirtas pasaulis, kitoks gyvenimas, kiti papročiai. Tačiau norint pažinti tokią šalį kaip Jungtinės Amerikos Valstijos, reikia praleisti jose nemažą laiką.

Žinoma, galima ir, praleidus keturias savaites, parašyti nemažą atsiminimų ir išpūdžių. Tačiau, rašant į spaudą, to visai nepakanka. Tuo labiau, kad daugelis Lietuvos žmonių tos Amerikos nėra matę, todėl vaizdą apie ją susidarys tik iš žurnalisto straipsnių.

Lietuvos dienraštis "Lietuvos aidas" rugpjūčio ir rugsėjo mėnesio numeriuose atspausdino Aurimo Drižiaus atsiminimus "Keturi savaitės Amerikoje". Autorius norėjo plačiai aprėpti Amerikos gyvenimą, išnagrinėti visas problemas bei pastebėti smulkmenas. Tas iš dalies jam pavyko. Tačiau visus tuos pasiekimus žurnalistikos srityje, nunešė lyg vėjas aprašytieji netikslumai.

Aprašydamas New Yorką rugsėjo 2 d. "Lietuvos aidas" laidoje, Drižius pastebi, kad "Harlemas — tai ne tik juodųjų miestas, bet ir Centrinis parkas, mėgstama niujorkiečių poilsioti vieta...". Toliau

autorius rašo: "Šalia Centrinio parko, kuriame mėgsta bėgioti Madonna,...". Sunku būtų sugalvoti juokingesni "fakta", kad Harle-

Kitas "Lietuvos aidas" korespondentas Linas Kunigėlis rugsėjo 4 d. laidoje rašo apie Michael Jordan, garsaus NBA krepšininko, nemalonumus, susijusius su jo aistra eiti lažybų bei meile kazino: "Kuomet per seriją su Niujorko "Knicks" komanda Jordanas buvo pastebėtas viename

Niujorko kazino, jis dar kartą atsidūrė NBA vadovų taikinyje." Neaišku, iš kur korespondentas pamėmė žinias apie krepšininką, bet įdomesnis faktas apie New Yorko kazino. New Jersey Atlantic City bankrutuotų, jeigu New York valstijoje nebūtų uždrausti kazino. Taigi, išsiaiškinus tiesą, paaiškėja, kad Michael Jordan negalėjo sėdėti New Yorko kazino, nes visoje valstijoje jų paprasčiausiai nėra.

Amerika. Žvelgiant iš Lietuvos, tokia tolima ir nepažįstama. Bet ir priartėjus prie jos, atvykusiems iš Lietuvos sunku įžvelgti šiandieninio gyvenimo ypatybes ir smulkmenas. Tiesą gali būti visai kitokia, todėl geriausia pačiam atvykti į New Yorką, pavaikščioti po Centrinį parką, vakare per televiziją pasižiūrėti David Letterman šou, o iš ryto patraukti į Atlantic City, New Jersey, nes tik ten, azarto pagautas, išleisite savo pinigų...
A. J.

Aplink pasaulį

□ Estijos derybos su Rusija dėl kariuomenės išvedimo nutrūko rugsėjo 15 d. Estijos derybų delegacijos pirmininkas, gynybos ministras Luri Luik pasakė, kad derybos pasiekė aklaivietę dėl Rusijos reikalavimo, jog reikalinga internacionalinė pagalba grįžtančių kareivių ir jų šeimų apgyvendimui būtinų namų statybai. Pagal Luik, Rusijos derybų delegacijos nariai pareiškė, kad namų pastatymas kainuos \$23 milijonus, įvairūs kraštai, tame tarpe ir JAV, pažadėję pagalbą, labai nedaug davė. Estijos delegacijos nuomone, pateikta suma yra padidinta ir Rusija privalo pati surasti išteklių. Derybose buvo iškeltas ir žalos atlyginimo klausimas. Rusija sutinka diskutuoti tik apie žalą, padarytą nuo 1992 m. sausio mėn, bet Estijos nuomone žalos atlyginimas turi apimti visus 50 okupacijos metų. Rusijos delegacijos vadovas Vasilij Svirin pareiškė, kad rusiškai kalbančių Estijoje teisės tebėra suvaržytos ir nepadaryta jokio progreso šiame klausime. Spalio 6 d. turėtų nutrūkti JAV pagalba Rusijai, kadangi susitarimuose tarp JAV ir Rusijos pažymėta, kad iki spalio 6 d. Rusijos kariuomenė privalo būti išvesta iš visų Pabaltijo valstybių.

□ Lichtenšteino parlamentas rugsėjo 14 d. balsavo už tai, kad nušalinti ministrą pirmininką Markus Buechel, 34-į metų teisininką, dėl politinės krizės. Parlamentas paprašė, kad Princas Hans Adam II užimtų ministro pirmininko vietą. Įvykiai sukūrė paprastai ramią, 29,500 gyventojų turinčią Lichtenšteino kunigaikštystę.

ASTUNTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS • THE EIGHTH WORLD LITHUANIAN YOUTH CONGRESS • LIETUVA • LATVIJA • ESTIJA • SUOMIJA • ANGLIJA

Ar žinote, kas įvyks ateinančią vasarą?

1994 metų vasara bus ypatingai svarbi lietuvių jaunimui – tiek Lietuvoje, tiek už jos ribų. Į Aštuntąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą rinksis jaunimas iš viso pasaulio apsvaistinti jam rūpimus klausimus. Trijų savačių bėgyje, aplankysime Lietuvą susipažinti su dabartine Lietuvos jaunimo padėtimi; keliausime laivu Baltijos Jūra aplankyti lietuvių jaunimą, gyvenantį Latvijoje ir Estijoje; ir kelionę užbaigsime Londone, kur vyks Studijų Dienos – Jaunimo Kongreso akademinė dalis. Lietuva, Laivas, Londonas – 1994 m. vasara!

ATSTOVAI:

- 6-dienos Lietuvoje, dalyvaujant seminaruose, programose, bei išvykose
- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos Jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki)
- Skrydis iš Helsinkio į Londoną
- 8-nios Studijų Dienos Londone
- Apgyvendinimas, maitinimas ir transportas tarp miestų.

US \$1,850.00

DALYVIAI:

- 6-dienos Lietuvoje, dalyvaujant seminaruose, programose, bei išvykose
- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos Jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki)
- Skrydis iš Helsinkio į Londoną
- Ekskursijos po Didž. Britaniją
- Apgyvendinimas, maitinimas ir transportas tarp miestų.

US \$1,990.00

TURISTAI:

- 5-dienų/4-naktų kelionė Baltijos Jūra (Klaipėda, Riga, Tallinn ir Helsinki).

US \$790.00

PLJK

The "Lithuanian Youth Congress" is a non-profit organization. Your contribution is tax deductible as allowed by IRS law.

TAIP! Norėčiau paremti jaunimo pastangas išlaikyti lietuvių už Lietuvos ribų. Pridedu auką.

PAVARDĖ, Vardas: _____

Adresas: _____

Miestas: _____

Valstija: _____ Pašto Kodas: _____

us \$ 50 Prašome čekius rašyti:
 us \$ 100 LITHUANIAN YOUTH CONGRESS 1994
 c/o Taupa, P.O.Box 95, S.Boston, MA 02127
 us \$ 500 The "Lithuanian Youth Congress" is a non-profit organization.
 Kita: _____ Your contribution is tax deductible as allowed by IRS law.

TAIP! Norėčiau gauti VIII Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso registracijos info. ir anketas.

PAVARDĖ, Vardas: _____

Adresas: _____

Miestas: _____

Valstija: _____ Pašto Kodas: _____

Telefonas: _____ Gimimo Data: _____

Užpildytą anketą prašome siųsti:
PLJK/PLJS Informacija
 P.O.Box 2812, Springfield, VA 22152-0812

Pateiktos kainos gali keistis be pranešimo. Nurodytos kainos neįskaito skrydžių iš kitų kraštų į Lietuvą arba atgal į namus. Papildintus lėktuvo bilietus galima užsakyti per PLJK-o kelionės agentūrą (Transair, Inc. tel.1-800-666-4901). "Turistai" kaina neįskaito skrydžių atgal į Lietuvą arba į kitas vietas. KONGRESO ATSTOVŲ, DALYVIŲ IR TURISTŲ SKAICIUS RIBOTAS. Prašome užpildyti ir išsiųsti anketą smulkesnei PLJK-o ir skrydžių kainų lentelėi gauti.

IŠ LIETUVOS AMBASADOS WASHINGTONE

Rugsėjo 12 d. Ambasadorius Stasys Lozoraitis lankėsi Floridos valstijoje Daytona Beach mieste, kur dalyvavo Amerikos lietuvių tautininkų sąjungos surengtame iškilmingame Tautos šventės minėjime. Renginys prasidėjo pamaldomis Prince of Peace katalikų bažnyčioje. Joms pasibaigus, visi minėjimo dalyviai susirinko į pokylį, kurio metu Stasys Lozoraitis pasakė pagrindinę kalbą bei atsakė į gausius susirinkusių klausimus.

Rugsėjo 13 d. Stasys Lozoraitis bei kiti ambasados darbuotojai dalyvavo žyminiuose lietuvių išėjų veikėjų p. Juozo Broniaus Laučkos laidotuose. P. Laučka yra buvęs Pasaulio lietuvių katalikų federacijos prezidentas, Amerikos lietuvių tarybos bei Amerikos pabaltiečių išlaisvinimo fondo, JAV lietuvių delegacijos pas prezidentą Franklin D. Roosevelt (1940 m. spalio mėn. 15 d.) narys.

Lietuvos ambasada Jungtinėse Valstijose tarpininkaujant, Washingtono miesto vaikų ligoninėje gydomi trejų metų kauliukė Evelina Slokvenkaitė. Rugsėjo 13 d. operaciniu būdu jai buvo pašalintas didelis piktybinis auglys pilvo ertmėje. Gy-

dytojų nuomone labai sudėtinga operacija praėjo sėkmingai. Dabar medikai atidžiai stebi mergaitės sveikatą po operacijos. Mergaitė nuolat globoja ambasadoriaus padėjėja Angelė Bailey, jai padeda kitos Washingtono ponios. Prieš atvykstant į Jungtines Valstijas, Evelina buvo nesėkmingai gydyta Kauno klinikinėje ligoninėje.

Rugsėjo 14 d. ambasadorius Stasys Lozoraitis perskaitė pranešimą tema "Lietuvos siekia posovietinės eros laikotarpį" Baltimorės Užsienio reikalų taryboje bei atsakė į klausytojų klausimus. Į priėmimą, surengtą jo garbei, susirinko šios tarybos valdybos nariai bei kiti svečiai. Panašias tarybas yra įsteigę visi didieji JAV miestai. Paprastai joms priklauso politiniai veikėjai, bankininkai, verslininkai įvairių sričių specialistai.

Rugsėjo 16 d. Ekonomikos ir komercijos skyriaus darbuotojas Linas Orentas ambasadoje susitiko su OPIC (Overseas Private Investment Corporation) atsakingu už Lietuvą pareigūnu Robert Feath, kuris ketina vykti į Lietuvą š. m. spalio 1 d. OPIC korporacija parivatiems JAV verslininkams padeda investuoti

Petras Cidzikas prie savo badavimo namelio šalia Vilniaus Arkikatedros. Viktoro Ka-počiaus nuotrauka

užjūrio šalyse, teikia jiems draudimo paslaugas.

Rugsėjo 17 d. Ambasadoje apsilankė Lietuvos ekonominių tyrimų centro atstovai Eugenijus Maldeikis, Rasa Morkūnaitė bei Gediminas Rainys. Washingtone jie lankosi kaip JAF Informacijos agentūros mainų programos dalyviai. Su svečiais susitiko ambasadorius Stasys Lozoraitis, ambasadoriaus padėjėja Viktoras Nakas bei Linas Orentas.

pažinimo, ir Maskvoje padarytų ūkinių reformų, Sąjūdžio politikai dar griebiasi grubios antirusiškos retorikos".

"Lozoraitis galbūt atrodė dar grėsmingesnis sentikiams ("Provoslavai" — Sic!) ar Pabaltijo liuteronams. Jiems jis atrodė atstovaujantis ministerio Casey (buvusio CIA direktoriaus. A.L.) kadais mikliai orkestruotas "Popiežiaus supergalybes" ir persekiojamųjų religijų gyvenimo intrigas — t. y. potencialią Vatikano dvasinę invaziją į jų (sentikių ir liuteronų) teritoriją. Tai siejasi su šimtmečių senumo Vakarų invazijos/intervencijos šioje pasaulio dalyje tradicija: su Kryžiaus karais. Kiekviena tų invazijų turėjo šmaikštų apibūdinimą, aprašantį jos tikslą bet kurioje eroje: "prieš netikėlius, "antikomunizmas", misterio Dulles, "Pavergtųjų tautų išvadavimas". Nepamirškime vėliausiojo — misterio Reagan "Blogio imperijos", ir, jokiū būdu, "Drang nach Osten."

"Lietuvių kilmės JAV ir Kanados piliečiai... jaučia nuosirdžią nostalgiją ir rūpinasi savo limitrofinių (sovietinis terminas — nedidelės "buržuazinės" ir "antitarybinės" valstybės imperijos vakariniuose pakraščiuose. A. L.) šalių tragišku likimu. Jie... kuria nostalgiją Camalotą ("Camalot" — Sic!) ir jame gyvena." (Red. past. Camalot — karaliaus Arturo pilis, kurioje jis buvo užsidaręs nuo pasaulio.)

"Vidurio Europos tautų išsilaisvinimą" paskatino tokie kultūrinių mainų susitikimai...

PREZIDENTO BRAZAUSKO APSILANKYMO IŠVAKARĖSE

Perspėjimas: "Limitrofiniai Camelotiniai" provokuoja provoslavus ir moskovitus".

Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas, kurio laukiama netrukus apsilankant New Yorke, žino tautinės simbolikos reikšmę. Š. m. gegužės 7 d. jis įteikė grupei žurnalistų ir TV bei radijo darbuotojų Sausio 13-osios atmi-

nimo medalius. Toji diena visada liks susijusi su atminimu tų, kurie paukojo savo gyvybę už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Sausio 13 d. medalis buvo įteiktas ir newyorkeičiui žurnalistui Almui Šalčiui. Jo š. m. sausio 25 d. pareiškime anglų kalba spaudai ("Už Algirdo Brazausko išrinkimą penktuoju Lietuvos prezidentu") tarp kitko skaitome:

"Nepaisant visų demokratijai palankių pasikeitimų, buvusių respublikų suverenų teisių pri-

LIETUVOJE

— Lietuvos karinės oro pajėgos šiuo metu turi 24 lengvuosius AN-24 tipo, 4 kovinius mokomuosius reaktyvinius L-39 ir 2 vokiškus transporto L-410 tipo lėktuvus. Vyriausybė patvirtino Lietuvos karinių oro pajėgų vėliavą. Balto audeklo kairiajame viršutiniame ketvirtyje pavaizduota Lietuvos valstybinė vėliava, apatiniame dešiniajame ketvirtyje — mėlynos spalvos stilizuoti sparnai su Jogailos kryžiumi viduryje. Jogailos kryžius yra baltos spalvos, apvestas dviem juodomis juostelėmis. Karinių oro pajėgų štabas yra Kaune.

Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos "Baltijos tyrimai" 1993 m. liepos 3-10 dienomis įvykusios apklausos duomenimis, populiariausias Lietuvos politikų dešimtukas atrodo taip (skliausteliuose parodyta, kiek sumažėjo ar padidėjo vertinimas) — A. Brazauskas 62 (-2), E. Bičkauskas 56 (-1), R. Ozolas 51 (-3), A. Butkevičius 46 (-6), A. Šleževičius 42 (-2), V. Landsbergis 38 (-3), Č. Juršėnas 31 (-5), A. Sakalas 30 (-4), R. Višokavičius 28 (plius 11), G. Kirkilas (-8).

— Panevėžio valstybinis muilo fabrikas per pamainą pagamina apie 8 tonas muilo ir realizuoja jį tik vidaus rinkoje.

PETRAS CIDZIKAS VĖL KREIPIASI

Visus mus labai jaudina opilankė Lietuvos ekonominių tyrimų centro atstovai Eugenijus Maldeikis, Rasa Morkūnaitė bei Gediminas Rainys. Washingtone jie lankosi kaip JAF Informacijos agentūros mainų programos dalyviai. Su svečiais susitiko ambasadorius Stasys Lozoraitis, ambasadoriaus padėjėja Viktoras Nakas bei Linas Orentas.

Mes, lietuviai, jau daug kartų patyrėme, kokie veidmainiai yra lenkai, kokie jie žiaurūs, savanaudžiai ir nemėgstantys tiesos bei teisingumo. Prisiminkime Želigovskį ir Armijos Krajovos "žygius".

Visi žinome, kokias teises lietuviai turi Lenkijoje ir kokias lenkai Lietuvoje.

Kur tai matyta ir girdėta, kad Nepriklausomos Lietuvos Respublikos os visoje eilėje Vilniaus krašto miestelių bažnyčių pamaldos vyksta vien tikiai lenkų kalba (neva lietuvių tenai nesą)! Šio krašto lenkų mokyklose tikybą daug kur dėsto iš Lenkijos atvykę katechetai. Nerėtai jie klasėse kabina Lenkijos herbą ir vaikams aiškina, kad Rytų Lietuva lyg tai esanti lenkų žemė, kad čia — lietuvių okupuota Lenkijos teritorijos dalis.

Mes manome, kad Jūsų tiesioginė pareiga — nedelsiant savo aplaidumą atitaisyti. Jeigu patys kai ko padaryti negalite — kreipkitės pagalbos į Šventąjį Tėvą. Niekados neužmirškite, kad Vilniaus Arkikatedra yra ne tikta Vilniaus, mūsų sostinės, bet ir visos Lietuvos šventovė. Lenkiškoms pamaldoms ten neturi būti vietos taip pat, kaip vietos nėra ir lietuviškoms pamaldoms svar-

kaip atmintinas P.E.N. suvažiavimas Vilniuje 1985 m." (Jokio P.E.N. suvažiavimo tada Vilniuje nebuvo. A.L.)

Ką šios istorijos apie "limitrofinių camalotinių" provokuojamus "provoslavus" ir "moscovitus" ("Moscovits" pagal A. Š.) turi bendra su Sausio 13-osios dvasia ir reikšme? Bet — mūsų pasaulis pilnas misterijų...

A. Landsbergis

PIGIAUSIOS KELIONĖS IŠ NEW YORKO Į VILNIŲ

(Viena kryptimi. Nereikia pirkti bilieto į abi puses.)

\$359 po lapkričio 1 d.

\$409 iki lapkričio 1 d.

VYTIS TRAVEL

2129 KNAPP STREET

BROOKLYN, N. Y. 11229

TEL.: 718 769 - 3300, 1-800-952-0119

FAX 718 769 - 3302

IŠ VISUR

— Popiežiaus Jono Pauliaus II Lietuvoje apsilankymo proga išleistoje knygotėje "Informacija" apžvelgiama katalikų Bažnyčios istorija bei dabartinė būklė. Pagal "Informaciją" 1992 metais Lietuvoje veikė 675 bažnyčios, tikinčiųjų sielovadoje dirbo 686 kunigai.

— Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų perdavė JT Generaliniam sekretoriui Boutros Boutros-Ghali Lietuvos UR ministro P. Gylio laišką, kuriame informuojama apie ambasadoriaus rango suteikimą Narcauzui Prielaidai, Lietuvos nuolatiniam atstovui prie JT Ženevos biuro.

— Pompano Beach, FL, Pompano Aerocentre lapkričio 18-22 dienomis vyks aukštojo pilotų varžybų "Breitli Master" (Pasaulio taure) paskutinis etapas. Didelė galimybė, kad šiose varžybose nugalėtoju gali tapti lietuvis, Lietuvos Aeroklubo narys Jurgis Kairys.

— Dailininko Adolfo Valeškos, sugrįžusio į Lietuvą pastoviam apsigyvenimui, vitražų paroda surengta Kauno paveikslų galerijoje.

— Daytona Beach, FL, Lietuvių klubo nariai, suprasdami lietuviškos spaudos kritišką būklę, per savo išdininkę Daną Šilbajorienę "Darbininkui" stiprintai atsuntė \$50 auką. Nuosirdžiai dėkojame.

—Dail. Giedrės Jankonytės-Žumbakienės, iš Chicago, IL, spalvotos grafikos paroda surengta Klaipėdoje, paveikslų galerijoje. Dailininkė, gimusi Šilalėje, su tėvais atvyko į JAV, būdama devynerių metų. Studijavo Chicago meno institute. 1977 m. jai suteiktas grafikos magistrės vardas.

— Lietuvos Katalikų Religinės Šalpos metinis suvažiavimas šiemet įvyks spalio 10-11 dienomis Putnam, CT, lietuvių seselių rekolekcijų namuose.

— Chicago Lietuvos opera rugsėjo 10 d. pradėjo 38-ąjį sezoną su pirmąja repeticija. Šiame sezone bus paruošta ir atlikta komp. Vytauto Klovos opera "Pilėnai".

— Kazio Sajos dviejų dalių komedija "Barakūdos" Chicago Jaunimo Centre spalio 9-10 dienomis atliks Los Angeles, CA, Dramos sambūris. Spektaklius rengia "Margutis".

— Lietuviška katalikiška vienos valandos programa iš Birmingham (Alabama) "Amžinojo žodžio" radijo stoties girdima kiekvieną rytą — Lietuvoje 7 val., Romoje 6 val. Dėl radijo bangų ir transliavimo laiko Amerikoje informacijos kreiptis adresu: EWRN — Catholic Radio Network, 5817 Old Leeds Road, Birmingham, AL 35210. Telef. 205 956-9537, Fax 205 956-0328.

— Metinis visuotinis ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks lapkričio 13 d., šeštadienį, Clevelando Lietuvių Namuose, 877 East 185th St., Cleveland, OH. Telef. 216 531-2131. Norį tikslesnės informacijos gali kreiptis į sąjungos centro valdybos pirmininką Audrių Šileiką, 150 Colback St., Toronto, Ont M6S 1V7, Canada. Telef. 416-787-6520.

biausiose Lenkijos katalikų šventovėse.

Mes norime tikėti, kad Jūs patys vietoje viską sutvarkysite ir iki parašų rinkimo (ar ko nors panašaus) eiti nereikės.

Visi privalome ištikimai tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui. Tačiau abejingai žvelgdami į lietuvių diskriminavimą Rytų ir Pietų Lietuvoje, į Lenkijos nesistengimą atitaisyti Lietuvai padarytas skriaudas, leisdami lenkams šmeižti Lietuvą ir lietuvius — nei Jūs, nei mes netarnaujame nei Dievui, nei Tėvynei, nei Artimui.

P. Cidzikas
J. Žibaitė
A. Statkevičius
L. Misiūnaitė

LIETUVA PAVOJUJE!

PASNINKO, MALDOS IR ATSITEISIMO UŽ SUNKIUS IR GAUSIUS PAKYDIMUS AKCIJA

Bepasmis darbas, beprasmis gyvenimas — tai ne tik katgora, bet ir pragaras, grėsmingas pranašas ne atskirų žmonių, o visos Lietuvos sunykimo.

Vagystės, plėšikavimai, net vaikų ir senelių prievartavimai, sprogdinimai, korimai, gausios savižudybės, kyšininkavimai, bažnyčių ir net mirusiųjų niekinimai.

Organizuotas nusikalstamumas, organizuotas tyklėjimas, organizuotas skaldymas ir migdymas per spaudą, radiją, televiziją ir net Bažnyčią.

Kaip kare kasdien skaičiuojami lavonai.

Šaltas statistinis požiūris stingdo kraują iki kaulų smegenų.

Užsienyje subtilia propaganda organizuojama neapykanta, neigiamas dvasinis atgimimas Lietuvoje ir besiaukojantis žmogus.

Kas tai — "geresnis gyvenimas", "religinis atsinaujinimas", "naujoji kultūra" — ar organizuotas pragaras mašinos veikimas? O gal mūsų žūtis preliudija?

Akivaizdu, kad veidmainiškas ir savanaudiškas pasaulis svaresnės pagalbos mums nesuteiks.

Daug kartų Dievas ištiesė pagalbos ranką kenčiančioms tautoms, prašusioms jo paramos. Nėra kito kelio ir mums. Įsitikinome, kad vieną priespaudos formą gali keisti kita — dar klasingesnė.

Tad kokiū keliu mes eisime? Dangaus ir Sandoros su Dievu gairėmis pažymėtu ar pragaro liūnu?

Pirmas kelias — TIESA, ATSITEISIMAS IR SANDORA. Antaras — neišvengiama prapultis.

1993 m. liepos 22 d.

Petras Cidzikas

Danutė ir Kazys Krivickai, šeimos narių apsupti, rugpjūčio 7 d. atšventė 50 metų sukaktį vedybinio gyvenimo, kurį pradėjo Raudondvaryje. Atvykę į JAV, apsisistoję New Yorke. Vėliau persikėlė į Clarks Summit, PA. Sukaktuvinius sveikina jų vaikai Daina, Juozas ir Liza.

Dasveikinkite savo draugus ir artimuosius
gimtadienio ar jubiliejaus proga
Darbininko laikraštyje.

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS NEW YORK - RYGA - NEW YORK

\$700.00 nuo rugsėjo 16 d. iki spalio 31 d.

\$650.00 nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 16 d.
nuo sausio 10 d. iki kovo 16 d.

\$750.00 nuo gruodžio 17 d. iki sausio 9 d.

TOS PAČIOS KAINOS GALIOJA IR JŪSŲ GIMINĖMS,
SKRENDANT IŠ RYGOS Į NEW YORKĄ IR ATGAL.
Prie visų kainų reikia pridėti taksus.

Dėl rezervacijos ir informacijos prašome kreiptis į:

BAL TIC TOURS

77 Oak St., Suite 4 TUMO-VAIŽGANTO 9-1
Newton, MA 02164 VILNIUS, LIETUVA
Tel.: 617-965-8080 TEL.: 22-79-79
Fax.: 617-332-7781 FAX.: 22-67-67

LIETUVIŠKA KOMPANIJA IŠ CHICAGO

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
NEW YORKE, KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ
TEL. (718) 441-4414
85 - 17 101 ST.

Richmond Hill, NY 11418

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

ST. PETERSBURG

Pulk. Algimantas Garsys rugpjūčio 1 d. Lietuvių klube padarė platų pranešimą apie gyvenimą Lietuvoje. Jis apibūdino besikuriančios Lietuvos kariuomenės struktūrą. Amerikos kariuomenėje jis išstarnavo 26 metus karinio laivyno daliniuose. Šiuo metu Lietuvoje veikia viena brigada lauko kariuomenės, savanoriai ir trys pulkai vidaus kariuomenės. Iš viso apie 12,000 vyrų. Nors daug ko trūksta, bet kariuomenės nuotaika gera.

Kazys ir Eugenija Gimžauskai išsikėlė pastoviam gyvenimui į Lietuvą. Rugpjūčio 11 d. surengtos jiems išleistuvės. Kazys Gimžauskas buvo aktyvus bendruomenės narys: dainavo chore, vaidino, rašė žinutes į laikraštį, ėjo įvairias pareigas Lietuvių bendruomenėje. Išleistuves surengė LB apylinkės ir apygardos valdybos. Į Lietuvą išvyko rugpjūčio 23 d.

Dr. Kazys Bobelis grįžo iš Lietuvos ir rugpjūčio 15 d. Lietuvių klube padarė pranešimą. Jis yra Lietuvos seimo narys, Užsienio reikalų komisijos pirmininkas. Prelegentas teigė, kad seimo darbuose yra daug trūkumų. Pranešimui pasibaigus, publika uždavė eilę klausimų.

Kun.dr. E. Gerulis Lietuvoje praleido tris savaites. Rugpjūčio 22 d., po sekmadienio pietų, jis papasakojo savo įspūdžius. Jis nusiskundė matyta noro dirbti stoka, dvasiniu nuosmūkiu, pramonine ir ūkine stagnacija ir gana dideliu tinginiavimu.

Lietuvos Vyčių 147 kuopos susirinkimas šaukiamas rugsėjo 30 d. 2 v. popiet Florida Power patalpose. Vyčių gegužinė - piknikas įvyks spalio mėn. 27 d. Veteranų parke.

Ar žinai, kad...

Vapsos, skaudžiai geliantys vabzdžiai, kadaise buvo mobiliuojamos į karinę tarnybą. Mašina, kuri svaidydavo akmenis į priešų pilį, numesdavo ir uždarė dežes su vapsomis. Dežės suduždavo, ir įrežintos vapsos puldavo priešų karius ir savo gelioniais juos paralyžudavo.

— Amerikoje šunų išžudoma kasmet 12 milijonų. Gyvulių globos draugija deda visas pastangas tą skaičių sumažinti ir gyvuliams surasti namus.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

SOPHIE'S AGENCY
67 DRIGGS AVE.
BROOKLYN, NY
looking for workers as
housekeepers and nannies.
Live-in. Very good salary.
Must speak English. No fee.
718 - 349-6248.

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS

Jūs galite namuose klausyti gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti Darbininko administracijai
- 9 val. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ

Rugsėjo-spalis Lapkričio-kovo

iš New York, Boston, Washington nuo **\$800.-** **\$700.-**
iš Chicago, Cleveland, Florida nuo **\$900.-** **\$750.-**
iš Los Angeles, San Francisco, Seattle nuo **\$1,000.-** **\$950.-**

Kainos sumažintos ir Business klasėje

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 645-2432

(201) 944-1273

(201) 592-8780

**SUDARYDAMI TESTAMENTUS,
NEPAMIRŠKITE "DARBININKO"!**
Tuo prisidėsite prie lietuvių palaikymo ne tik JAV, bet ir visuose lietuvių židiniuose, kuriuos kiekvieną savaitę lanko "Darbininkas".

UNIONTOURS

Kelionės į Pabaltijį

LIETUVA '93

Specialūs patarnavimai:

- ☑ pigesni lėktuvo bilietai
- ☑ susirinkimai, suvažiavimai
- ☑ viešbučiai Vilniuje ir kituose miestuose

Aplankykite tėvyne:

- ☑ individualios ir biznio kelionės
- ☑ įvairios grupinės kelionės

1 - 800 - 451 - 9511

Isteigta 1931

UNIONTOURS

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016

Tel: 212 - 683 - 9500

Fax: 212 - 683 - 9511

FINNAIR

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- ☐ VILTIS pradeda antrus siuntinių į Lietuvą persiuntimo metus.
- ☐ VILTIES agentūros konteineriai Lietuvą pasiekia mažiau kaip per tris savaites. Visi siuntiniai žmonėms asmeniškai į namus pristatomi vieno mėnesio laikotarpyje.
- ☐ VILTIES sekantis konteineris į Lietuvą išvyksta 1993 m. rugsėjo 21 dieną. Nuo to laiko atitinkamai kas keletą savaitių bus siunčiami kiti konteineriai.
- ☐ Minimalus mokestis už siuntinį yra \$25. Vieno svoro kaina yra nuo 69 iki 99 centų.
- ☐ Visi siuntiniai yra apdraudžiami.
- ☐ Norime pranešti, kad VILTIES siuntinių agentūra kartu su Vilniaus Arkikatedros Religiniu Centru organizuoja asmeninius pagalbos siuntinius ypatingai sunkiai gyvenantiems Lietuvos žmonėms.
- ☐ VILTIES siuntinių tarnyba yra ne pelno organizacija, kuri surenka pagalbos siuntinius Amerikoje ir išvežioja po visą Lietuvą.
- ☐ Siunčiant per VILTIES firmą, nei siuntėjui, nei gavėjui nereikės mokėti jokių maito mokesčių.
- ☐ VILTIES siuntinių surinkimo punktai yra New England, New Jersey ir New York.

Siuntiniai spalio mėnesį surenkami sekančiuose miestuose:

LOWELL, MA 2 d. (šeštadienį) 9.00 - 11.00 ryte
NASHUA, NH 2 d. (šeštadienį) 12.00 - 2.00 po pietų
LAWRENCE, MA 2 d. (šeštadienį) 3.00 - 5.00 po pietų
BROCKTON, MA 7 d. (ketvirtadienį) 3.30 - 7.00 po pietų
WATERBURY, CT 9 d. (šeštadienį) 9.00 - 11.00 ryte
HARTFORD, CT 9 d. (šeštadienį) 12.00 - 2.00 po pietų
PROVIDENCE, RI 13 d. (trečiadienį) 4.00 - 6.00 po pietų
CENTERVILLE (Cape Cod), MA 13 d. (trečiadienį) 4.00 - 6.00 po pietų
WORCESTER, MA 16 d. (šeštadienį) 12.00 - 4.00 po pietų
BROOKLYN, NY 16 d. (šeštadienį) 12.00 - 4.00 po pietų
PUTNAM, CT 18 d. (pirmadienį) 4.00 - 6.00 po pietų
ATHOL, MA 26 d. (antradienį) 4.00 - 6.30 po pietų

☑ Dėl visos smulkesnės informacijos prašome kreiptis telefonu:

(617) 269 - 4455

Gintaras Karosas, Vytautas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

MIRĖ ALEKSANDRAS ŽEMAITIS

New Yorke rugpjūčio 23 d. pasklido žinia, kad Lietuvoje mirė Aleksandras Žemaitis, gyvenęs Leonia, NJ. Mirties aplinkybės buvo neaiškios. Buvo pranešta, kad jis mirė prie savo lėšomis pastatytos koplyčios, kurią praeitais metais baigė žuvusių partizanų prisiminimui ir garbei. Miręs sakydamas kalbą. Tačiau žinios ėmė keistis. Tik dabar paaiškėjo, kaip jis mirė.

Aleksandras Žemaitis

Aleksandras Žemaitis buvo gimęs 1911 m. balandžio mėn. Katlerių kaime, prie Utenos. Karo metu buvo pasitraukęs į Vokietiją, iš jos pokario metais atvyko į Ameriką. Apsigyveno Elizabeth, NJ. Čia jis kurį laiką vertėsi nekilnojamo turto prekyba. Turėjo keletą namų, pats gyveno Leonia, NJ, prieš keletą metų įsigijo butą Singer Island, FL. Praeitais metais butą nusipirko Vilniuje, kad būtų kur sustoti ten nuykus. Į Lietuvą su žmona dr. Marija keliaudavo labai dažnai, nes ten turi daug giminių. Šiais metais išvyko birželio 27 d.

Aleksandro brolis Jonas žuvo kaip partizanas, pasivadinęs Maumedžio slapyvardžiu. Žuvo 1947 m. kovo 17 d. prie Daugiškio ežero, 6 km nuo Utenos. Jo lavonas buvo numestas turgaus aikštėje, paskui palaidotas prie to Daugiškio ežero kalnelyje. Ten buvo palaidota ir daugiau

žuvusių partizanų. Žmonės norėjo partizaną atkasti ir palaidoti šventoje vietoje. Kasė naktį slapta ir nepataikė surasti jo kapą. Taip ir liko jis palaidotas tame kalnelyje, kurį žmonės vėliau praminė Kančių kalnu. Gi tame ežere buvo sumesta daug žuvusių partizanų lavonų. Prieš trejetą ar ketvertą metų tame ežere nuskendo berniukas. Buvo pakviesti narai, kad surastų skenduolį. Ežere rado apie 300 kaukolių, tiek buvo sumesta žuvusių partizanų, kad niekas jų nesurastų.

Aleksandras dažnai prisiminė savo žuvusį brolių Joną. Kai praeitais metais lankėsi Lietuvoje, norėjo ant to Kančių kalnelio pastatyti prisiminimo kryžį. Dekanas kun. Petras Adomonis davė mintį pastatyti koplyčią ir tuo pagerbti visus Aukštaitijos partizanus. Abiems Žemaičiams ši mintis patiko. Tai 1992 m. gegužės 14 d. buvo padėtas ko-

plyčios kertinis akmuo ir pradėta statyba. Koplyčia iškilmingai buvo pašventinta 1992 m. rugsėjo 20 d. Pašventinto Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas. Koplyčia pavadinta Marijos Kankinių Karalienės vardu.

Jo gimtajame Katlerių kaime irgi buvo senos kapinaitės. Ten irgi slapta buvo palaidoti keli partizanai. Ten praeitais metais jų atminimui Aleksandras buvo pastatęs kryžių. Šiais metais savo lėšomis aplink kapinaites pastatė mūrinę tvorą. Rugpjūčio 21 d., šeštadienį, popiet buvo šventinama toji mūrinė tvora ir kapinaitės. Aleksas Žemaitis susijaudinęs sakė kalbą ir besakydamas sukrito. Jis mirė, ištiktas širdies priepuolio.

Buvo pašarvotas Kankinių koplyčioje. Prinešta daugybė gėlių, vainikų. Vysk. Juozas Preikšas pravedė laidojimo apeigas, atlikė net dvejus mišias.

Nakties metu meistrai koplyčioje iškirto kriptą, kurioje Aleksandras Žemaitis ir buvo palaidotas rugpjūčio 25 d., trečiadienį. Gerbdamas žuvusius partizanus, jis ir save pagerbė, pastatė sau paminklą, kurį visi lankys ir visi prisimins statytoją, Amerikos lietuvių, Kančių kalnelyje viršum medžių iškilusį koplyčios kryžį, kuris simbolizuoja ir kančią, ir pergale.

Naslė dr. Marija Žemaitienė iš Vilniaus į Leonia, NJ, grįžta rugsėjo 30 d. (p.j.)

LENKAS KUNIGAS – LIETUVIŲ DRAUGAS

(Keli žodžiai jo amžiaus 60-mečiui)

ALFONSAS NAKAS

Tai kunigas Francis Szczykutowich. Jo pavardę parašęs, du ar tris kartus patikrinu, ar nepadariau klaidos. Jis vadovauja Sunny Hills Šv. Teresės katalikų parapijai, prie kurios teoretiškai priklauso šimtinė lietuvių ir tik truputį virš šimto lenkų bei kelių kitų tautybių asmenų. Beveik visi parapiečiai pensininkai. Lietuviai kiekvieną sekmadienį turime pamaldas 11 valandą sava kalba. Pamaldose dažniausia dalyvauja apie 50 žmonių. Maždaug po tiek teateina į pamaldas anglų kalba 9 v. ryto, tiek pat ir šeštadienio vakarais.

Sekmadienį, rugsėjo 6 d., parapijos salėje buvo paminėta kun. klebono F. Szczykutowich 60-tas gimtadienis. Susirinko daugiau kaip 200 žmonių, parapiečiai ir svečiai iš kitur, katalikai ir kitatikiai S. Hills gyventojai, solenizanto gerbėjai. Viskas buvo parūpinta paties solenizanto: valgiai, gėrimai, muzika. Kadangi tą pačią dieną gimtadienį šventė ir viena lietuvė ponja, kun. Francis pats užvedė tradicines vaišių dainas "Ilgiausių metų", "Sto lat", "Happy Birthday" ir pats kartu su visais giedojo. Viščiukų ir kepsnių privalge, iš klausėme lietuvių "Antrosios jaunystės" choro trijų dainų: ilgamečio chorvedžio Vinco Mamičio komp. "O, ramunėle, pasakyk", "Pilki keleliai dunda" ir specialiai solenizantui taikytą "May the God Lord bless and keep you". Akomponavo pianinu naujoji chorvedė Genovaitė Beleckienė. Visi trys dalykai nuskambėjo nuostabiai gerai, buvo palydėti ovacijų.

Sveikinimo kalbeles pasakė irgi lietuviai: Vytautas Macys — choro vardu (jis — pirmininkas)

ir LB vardu Sunny Hills apylinkės valdybos pirm. Alfonsas Vėlavičius. Pastarasis dėkojo vyskupui, kad tokį energingą kleboną mums paskyrė, nes be jo ir būtų bažnyčia likusi kiauru stogu, kaip jis ateidamas rado.

Šokių metu buvo paskelbta apie artėjantį šturprizą. Nagi, pora vyrų įstūmė milžinišką dovaninę dėžę, blizgučiais ir juosta išpuoštą. Dėžę praardžius, iš jos išsoko maudymosi kostiumu "blondinė" ir puolusi solenizantui ant kelių ėmė bučiuoti. Kai "blondinė" nusiėmė sniego baltumo peruką, atpažinome stamboką vyrą, kuris mums čia kepe "steikus". Publika kvatojo ir plojo. Nemačiau konservatyvių senelių veidų — gal jie ir nerodė tiek entuziazmo?

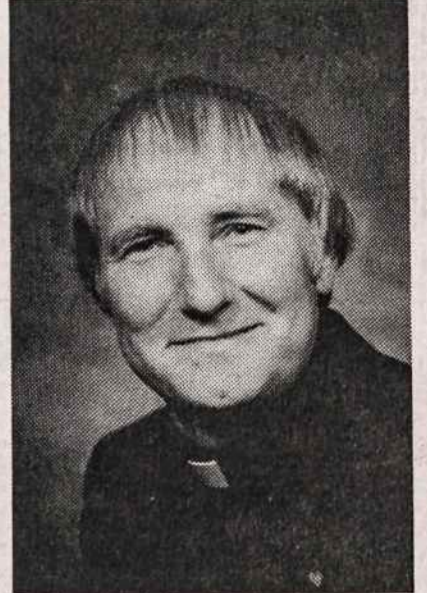
Tiek apie gimtadienio puotą. Antroji šio rašinio dalis bus rimta, o pabaiga, paties sukaktuvninko prašymu, taikoma lietuviškų išėivijos parapijų klebonams.

-o-

Francis Szczykutowicz gimė 1933 rugsėjo 6 d. mažame Wachock miestelyje, Lenkijoje. Gimnaziją baigęs, 1951 m. įstojo į Kristaus draugijos (Society of Christ) kunigų seminariją Poznanes mieste. 1958 m. balandžio 20 d. iš Poznanes vyskupo gavo kunigo šventimus.

Tarp 1958-63 darbavosi keliose Szczecin'o parapijose. Būdamas Šv. Širdies parapijos klebono pagalbininku, kartu ėjo ir vaikų ligoninės kapeliono pareigas.

Amerikon atvyko 1968 m. sausį. Pradėjo darbuotis senelių prieglaudos kapelionu (Resurrection Rest Home, Castleton-on-Hudson, NY). Nuo 1968 m. birželio paskirtas į dvi lenkų parapijas, Rhode Island. Čia išbu-

Kun. Francis Szczykutowicz, Sunny Hills, FL, parapijos klebonas.

vo iki 1973 m. rudens, iki persikėlė į Michigano valstiją. Nuo 1973 m. rugsėjo iki metų galo keturis mėnesius intensyviai studijavo anglų kalbą University of Michigan, Ann Arbor'e, MI. Nuo 1974 m. pradžios iki 1975 m. liepos buvo vikaru St. Barbara parapijoje Dearborn'e, MI, o po to iki 1979 m. gruodžio — vikaru (assistant pastor) Our Lady of Mr. Carmel parapijoje, Wyandotte, MI.

Nuo 1980 m. sausio persikėlė į Floridą, Pensacola-Tallahassee dieceziją; trejus metus darbavosi St. Mary's parapijoje Fort Walton Beach, dvejus metus buvo Holy Name of Jesus parapijos klebonu Niceville vietovėje, o nuo 1985 m. vasario tapo Šv. Teresės parapijos klebonu Sunny Hills. Šalia to, jis turi dar kelias svarbias pareigas: yra Floridos Šiaurės centro dekanato dekanas (Dean of North Central Deaneary) ir to paties dekanato Moterų draugijų (Sodalities) dvasios vadas; Diecezijos tikėjimo propagavimo direktorius.

Tiek bendrų biografinių "tirštimų".

Kuo jis svarbus ir brangus mums, lietuviams? Daug kuo! Pirmiausia, labai gerai sugyvena su lietuviams kunigais — altaristais, čia įsikūrusiais, senatvės dienas leisti. Vienu metu jų buvo penki, trys numirė, du kartu su juo mums pamaldas laiko. Kai mūsų kunigai Lietuvoje ar kitur atostogauja, jis pats, lietuviškai gero kai pramokęs, mums laiko mišias, tik dalį skaitymų ir evangeliją skaitydamas angliškai. Atgimimo laikotarpiu jis mus guodė, drąsina, reiške tvirtą viltį, kad Lietuva bus laisva. Vienu metu net buvo pasiūyęs dėl Lietuvos rašyti laišką Gorbačioviui. Išgirdęs apie Telsių Kunigų seminarijos vargus, tarp lietuvių suorganizavo vadinamą "Burse Club". Kartą metuose iš parapičių surenka po 12 dolerių (po dolerį į mėnesį, tiktai!) ir kita tiek pridėjęs iš parapijos izdo, Seminarijos reikalams pasiūnčia vysk. Antanui Vaičiui. Šitaip jau kelinti metai. Suprantantys tautiečiai noriai tame "klube" dalyvauja, bet yra tokių, kurie netų 12 dolerių pagaili...

Suteikdamas savo biografinių žinių žiupsnį, kun. Francis pasiūlė jo vardu kreiptis į išėivijos lietuvių parapijų klebonus: teįsteigia visi, kaip Sunny Hills, panašius būrelius (Burse Clubs), tesurenka iš kiekvieno parapičio bent po dolerį į mėnesį, tepadvigubina sumą iš parapijų izdo, ir Telsių Kunigų seminarijos finansiniai vargai kaip mat pasibaigtų. Ką į tai pasakysite, gerbiamieji klebonai?

Šešiasdešimtą gyvenimo laiptą peržengusiam kunigui Francis Szczykutowicz'ui ir aš ištariu jo pamėgtus, nuolat parapijos biuletenyje kartojamus šūkius: sto lat — šimto metų lietuvių Bičiuliui!

IŠ LIETUVOS IR APIE LIETUVĄ

— Vilniuje, Lietuvos nacionalinio muziejaus pagrindiniuose rūmuose (buv. istorijos ir etnografinės muziejus) rugpjūčio 11 d. atidaryta paroda "Lietuvių liaudies grafika". Įstatyta unikali kolekcija iš šio, taip pat Šiaulių "Aušros" muziejaus ir Kauno M. K. Čiurlionio galerijos rinkinių. Paroda veiks iki Kalėdų švenčių.

— Elektrėnuose pradėta statyti nauja kuro saugykla. Bus du rezervuarai po 30,000 kub. metrų talpos. Pirmam dugną jau pagamino Zaporozės (Ukraina) metalo konstrukcijų gamykla. Ji gamina sienas, stogą. Kitas rezervuaras bus pastatytas 1994 m.

— Naujas turgus atidarytas Klaipėdoje. Ūkininkams ir verslininkams skirtame turguje bus prekiaujama traktoriais, žemės dirbimo mašinomis, statybos medžiagomis ir kt. Ateityje bus rengiamos mugės, aukcionai, bus demonstruojamos Vokietijos, Rusijos bei Prancūzijos šalyse pagamintos prekės.

— Klaipėdoje atnaujinta nutekamųjų vandenų valymo įrengimų statyba ir montavimas. Lenkijos firmos "Budimex" statybininkai juos paliko, kai buvusi Sovietų Sąjunga nustojo finansuoti. Darbus atlieka vietinės akcinės bendrovės. Sparta priklaus-

dimas bei 1996 m. tautinių šokių šventės ruošs darbai.

Nors kūrų savaitė pralėkė "pasitpulkės" greičiu, įspūdziai ilgai pasiliks. Daug šokomo, daug išmokome, nemažai pripraktavome, daug ir linksminomės. Stiprinom pažintis su savo bendradarbiais ir suartėjome, nes mus visų jungė ta pati karšta meilė lietuvių šokiui.

Zita Petkienė

Dalyviai tautinių šokių kursų, kuriuos surengė Lietuvių Tautinių Šokių Institutas Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio 22-28 dienomis.

DAINAVOJE LAVINOSI IR TARĖSI TAUTINIŲ ŠOKIŲ MOKYTOJAI

Virš 70 vadovų mokytojų ir šokėjų, atstovaujančių 22-joms JAV bei Kanados šokių grupėms, atvyko į Lietuvių Tautinių Šokių Instituto (LTŠI) tautinių šokių mokytojų kursų, kurie įvyko rugpjūčio 22-28 dienomis Dainavoje. Tuo pačiu, kursų savaitės bėgyje buvo šaukiamas LTŠI narių suvažiavimas, kurio metu buvo priimtas LTŠI statuto projektas, sudarytas naujos valdybos rinkimo planas, ir aptarta ateities veikla.

Ką tik atvykusi iš Lietuvos į viešnagę Toronto, Kanadoje, kursuose kaip garbės viešnia bei mokytoja dalyvavo Lietuvos 1994 m. šokių šventės vyriausioji meno vadovė Laima Kisieliene, kuri skatino visus išėivijos vienetus atvykti į šventę Lietuvoje.

Kadangi Lietuvoje ateinančiais metais įvyksiančioje dainų bei šokių šventėje pirmą sykį žada dalyvauti nemažas skaičius išėivijos vienetų, kursų programa buvo taikoma supažindinti šokių mokytojus tiek su šventės repertuaru, tiek su pačiu šventės

pravedimu. Buvo skiriamas laikas aptarti aktualius klausimus su šventės atstove Laima Kisieliene, PLB atstove Vitalija Vasaitiene ir kelionių agentūros savininku Algiju Grigu.

Vitalija Vasaitienė tvirtino, kad kiekvienas išėivijos šokėjas, norintis dalyvauti Lietuvos šokių šventėje, privalo per savo vienetą atsiųsti iki spalio mėn. pabaigos \$120 negražinamą registracijos mokesį. Neįskaitomas į kelionės kainą mokeskis, atseit "dovana Lietuvai" — bus Lietuvos naudojamas ruošti šventę. Mokesį be išimties sumoka kiekvienas šokėjas, neatsižvelgiant nei į kelionės būdą, nei į asmeninio apgyvendinimo Lietuvoje sąlygas.

Kelionių agentūros savininkas Grigas pranešė smulkiau apie kelionių kainas bei datas. Jo manymu, vieneto nariams susitarus kartu keliauti iš Amerikos rytų pakrantės, šokėjui bilietas į abi puses gali kainuoti maždaug \$900; iš Amerikos vidurvakarių

— \$1,000; iš vakarų pakrantės — \$1,200.

Savaitės bėgyje šokių mokė Jadvyga Matulaitienė, Genovaitė Breichmanienė, Laima Kisieliene, LTŠI pirmininkė Dalia Dzikienė, Danguolė Varnienė ir 1994 m. šokių šventės Lietuvoje išėivijos šokių programos meno vadovė Rita Karasiejienė. Vis dėlto, ne visos pamokos buvo taikomos šventės pasiruošimui. J. Matulaitienė skaitė įdomią paskaitą apie ritminio judesio svarbą vaikui, o L. Kisieliene, kursantams pasiprašius, pravedė net keletą praktiškų pamokų ryšium su ta tema. Vaikų šokių mokė L. Kisieliene ir D. Varnienė. Savaitė pusiau praėjus, J. Matulaitienė kursantams pradžiuo, vyrus išmokydama pramoginį šokį "Draugai Bičiuliai". Visoms pamokoms gražiai ir kantriai akomponavo gabus akordeonistas Audrius Polikaitis, pamokas bei paruoštus šokius filmavo LTŠI valdybos narys Juozas Karmūza, o kursų dalyvių gardžiaisiais valgiais soti- no šeiminkė Aldona Šoliūnienė.

LTŠI suvažiavimo, kuris įvyko rugpjūčio 24-25 dienomis, svarbiausias rezultatas tai, kad buvo patvirtintas statuto projektas. Remiantis sutartinais priimtu statutu, buvo sudaryta rinkiminė komisija, kuri įsipareigojo ligi 1993 m. pabaigos praveisti rinkimus į naują LTŠI valdybą. Komisijai pimininkauja Lidija Ringienė, dalyvaujant Virginijai Jurcienai ir Irenai Smieliauskienai. Naujai valdybai atiteks 1995 m. mokytojų kursų prave-

A.†A.

ALEKSANDRUI ŽEMAIČIUI

mirus, dr. Marytei Žemaitienei reiškiamo gilių užuojautą ir kartu liūdime.

Ona ir Vaclovas Budnikai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje rugsėjo 27 d., pirmadienį, 7 v.v. visuomenės susitikimas su Lietuvos Respublikos prezidentu Algirdu Brazausku. Susitikimas baigsis 9 v. v.

Patikslina. Algirdas Mačiulaitis, Kultūros Židinio tarybos pirmininkas, patikslina, kad "Darbininko" 33 nr., rugpjūčio 27 d. straipsnyje "Lietuvių Fondo auka Kultūros Židiniui" buvo parašyta, jog L. Fondas paskyrė 1000 dol. auką Kultūros Židiniui. Iš tikrųjų Lietuvos Fondas paskyrė 2000 dol. auką.

JAV LB Krašto tarybos sesija bus spalio 9 ir 10 dienomis Chicagoje. Tarybos nariai kviečiami dalyvauti.

Maironio lituanistinės mokyklos vadovybė kviečia tėvelius rugsėjo 25 d., šeštadienį, 9:30 v. r. susirinkti į Kultūros Židinį ir pasitarti dėl mokyklos ateities.

Lietuvos Vyčių 110 kuopa iš Maspeth, NY, organizuoja ekskursiją rugsėjo 26 d. į Amsterdam, NY, kur įvyks Lietuvos Vyčių Vidurinio Atlanto apskrities suvažiavimas.

Dail. Adomo Galdiko 100 metų gimimo sukaktis bus paminėta spalio 17 d. Kultūros Židinyje. Rengiama vienos dienos jo kūrinių paroda. Dailininkas čia ilgai gyveno, daug kas turi įsigiję jo paveikslų. Norima iš čia parodai suteikti paveikslų, nes iš toliau atvežti susidaro daug sunkumų. Kas galėtų Galdiko paveikslų paskolinti, prašom vakarais paskambinti Pauliui Jurkui, 718 441-3612. Norima iš anksto suregistruoti galimus parodoje išstatyti paveikslus.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo 75 metų sukaktis bus paminėta lapkričio 28 d. Rengia New Yorko ramovėnai, kuriems pirmininkauja Aleksandras Vakselis.

Anglų kalbos kursai pradėdami šią savaitę, rugsėjo 24 d., penktadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Kursus organizuoja LB Queens apylinkė, kuriai pirmininkauja Ramutė Česnavičienė.

"Blusų turgus" — apsipirkimas, organizuojamas Lietuvių Atletų Klubu, šiais metais įvyks spalio 2 ir 3 dienomis Kultūros Židinyje. Blusų turgaus pelnas eina lietuviško sporto palaikimui New York'e. Kas turi nebe-naudojamų drabužių bei kitokių reikmenų, kurie dar vartojami ir gerame stovyje, prašomi juos paaukoti šiam reikalui. Aukojamus daiktus reikia atvežti į Kultūros Židinį. Informacijos reikalais skambinti Vidai Jankauskienei (718) 849-2260.

"BLUSŲ TURGUS"

įvyks š.m. spalio 2 - 3 d.d.
10 val. ryto - 5 val. vak.

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Ivairiausių prekių apsipirkimas:

rūbai, namų reikmenys, baldai, batai, įrankiai, elektriniai reikmenys, naujų medžiagų gabalai ir kt.
Bus ir naujų, nevatotų prekių.

-- Lietuviški pietūs --

VISUS ATSLANKYTI KVEIČIA

New Yorko Lietuvių Atletų Klubas

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Tautos šventė buvo paminėta Apreiškimo parapijos bažnyčioje rugsėjo 12 d. Drauge buvo paminėta ir Šiluvos Marijos diena. Pamaldose dalyvavo daug žmonių, pakiliai giedojo choras, vadovaujamas Gintarės Bukauskienės. Mišias aukojo kun. St. Raila, kuris pasakė patriotinį pamokslą, primindamas ir Šiluvos Mariją. Po mišių sukalbėjo maldą į Mariją ir Mergelės Marijos litanią. Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Po to žmonės perėjo į mokyklos mažąją salę. Čia minėjimui vadovavo parapijos tarybos pirmininkas Bill Kumeta. Rašytojas Paulius Jurkus skaitė įdomią paskaitą apie Vytauto Didžiojo veiklą ir jo reikšmę. Žmonių atsilankė apie 50. Visi buvo pavaišinti. Vaisės buvo paruošusi Danutė Kalinienė, naujoji klebonijos šeimininkė.

LB NY apygardos valdyba posėdžiavo rugsėjo 15 d. Kultūros Židinyje. Daugiausia kalbėta apie Lietuvos prezidento atvažiavimą ir jo susitikimą su lietuviška visuomene Kultūros Židinyje. Plačiau apie šį posėdį bus kitame "Darbininko" numeryje. Kitas LB apygardos valdybos posėdis bus spalio 13 d., trečiadienį.

Lietuviškos organizacijos, kurios nori naudotis Kultūros Židinio patalpomis 1994 metais, prašomos kuo skubiausiai patalpas užsisakyti iki spalio 15 d. Patalpas nuomoja ir nelietuviai klientai, kurie jau nori užsisakyti ir tolimesnėms datoms. Konfliktams išvengti visos suinteresuotos organizacijos prašomos nedelsiant pranešti Kultūros Židinio administracijai telef. 718 235-8386.

Antanas Petraitis, gimęs 1913 m. rugsėjo 28 d. Lietuvoje, Raseinių apskrityje, gyvenęs Richmond Hill, NY, mirė rugpjūčio 31 d. Šv. Jono ligoninėje. Buvo pašarvotas M. Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo rugsėjo 3 d. Rugsėjo 4 d. po šv. mišių Atsimainymo bažnyčioje palaidotas Šv. Karolio kapinėse. A. a. Antanas Petraitis buvo didelis patriotas, visą laiką labai siejosi pavergtos tėvynės reikalais ir rūpinosi jos išvadavimu. Galvojo grįžti į tėvynę, bet, sveikatai susilpnėjus, planai sugriuvo. Jo palaidojimu rūpinosi giminaite Liuda Mikulskytė.

O. B.

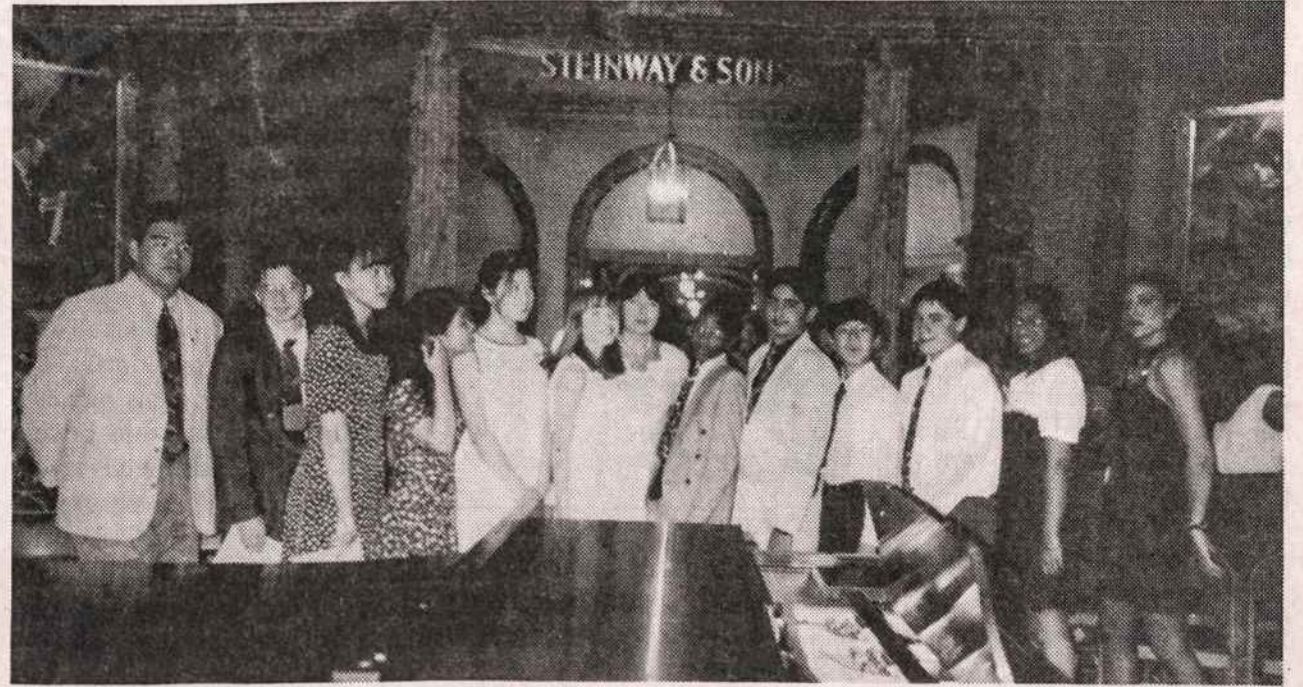
Antano Masionio "Ateitininkų dvasia nepalūžo" gaunama ir "Darbininko" administracijoje. Knyga gausiai iliustruota, 214 psl. Kaina \$10. Persiuntimo išlaidoms padengti pridėdama \$2.

Didysis Varpininkas VINCAS KUDIRKA, Aleksandro Merkelio parašyta išsami studija apie šį didįjį lietuvių tautos žadintoją, jo asmuo ir gyvento laikotarpio paveikslas. Išleido Akademinių skautų sąjūdžio Vydūno jaunimo fondas, 416 psl. įrišta į kietus viršelius, kaina 15 dol. Persiuntimo išlaidom pridėti 2 dol. Gaunama "Darbininko" administracijoje.

Vyras iš Lietuvos ieško darbo su gyvintine. Turi patyrimo prižiūrėti ligonis, gerai gamina maistą, moka statybos darbus. Skambinti vėlai vakare: 718 235-3961. (sk.)

Ieškoma mergina arba našlė prižiūrėti senutę namuose Hartford, CT. Gaus atskirą kambarį ir atlyginimą. Skambinti po 6 val. vak. (203) 521-5679. (sk.)

TIK \$39,— kava, arbata, kava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai — viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto — \$98. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos \$75. TRANSPAK, 2638 W. 68th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

Muzikės Nijolės Ulėnienės piano studijos vyresnieji mokiniai, atlikę programą Steinway salėje Manhattane. Tarp mokinių centre pati studijos vedėja. G. Her nuotrauka

Muzikės Nijolės Ulėnienės piano studijos koncertas

Pianistė Nijolė Ulėnienė savo namuose Dix Hills, NY, turi piano studiją, kurią lanko gana daug mokinių. Studijų baigimo proga surengiami mokinių koncertai.

Jau ketveri metai iš eilės, kaip tie koncertai rengiami garsioje Steinway pianų krautuvės salėje, 57 St. Manhattane. Jaunieji pianistai turi progos skambinti

geriausiu 9 pėdų ilgio pianinu. Ir pati salė ir krautuvės aplinka ištaigi ir kilni. Krautuvės vedėjas D. Larson tokiam koncertui leidžia pasinaudoti sale ir instrumentu.

Šiomet studijos koncerte dalyvavo dvi grupės: jaunia ir vyresnieji. Jauniai atliko trumpus kūrinius, o vyresnieji jau sudėtin-

gus ir ilgus, taip pat ir džiazo muziką.

Mokiniai buvo gerai pasiruošę, nes iš anksto žinojo, kur jie turės pasirodyti. Salė buvo pilna entuziastingų tėvų ir svečių. Pianistė Nijolė Ulėnienė, studijos vedėja, buvo apdovanota gėlių puokštėmis.

Šią vasarą ji aplankė Lietuvą, susipažino su Vilniaus konservatorijos darbu ir su keliais muzikos mokytojais. Kasmet ji liepos mėnesį vykdo į muzikos seminarus Europoje. Šiomet nevažiavo, nes seminarai buvo Amerikoje. (p.j.)

NAUJA PAGALBA LIETUVAI

Rugsėjo pradžioje į Lietuvą Katalikų Religinės Šalpos centrą New York'e atvyko pirmieji amerikiečiai jaunuoliai, keliaujantys į Lietuvą savanoriškai talkinti Lietuvos atsikuriančioms katalikiškoms mokykloms per "Faith in Action" organizacijos sukurta programą.

"Faith in Action", amerikietės Elizabeth Fojtu iniciatyva maždaug prieš pusantrų metų įkurta organizacija, pradėjo savo veiklą Čekijos Respublikoje, kviečiant savanorius iš JAV talkinti Čekijos katalikiškoms organizacijoms — katalikiškose mokyklose dėstyti anglų kalbą. Šį pavasarį, bendradarbiaudama su Lietuvių Katalikų Religine Šalpa, "Faith in Action" nusprendė plėsti savo sėkmingai vykdomą veiklą į Lietuvą, pradedant maža grupė savanorių dėstytojų šių mokslo metų pradžioje.

Rugsėjo 5 d. į Lietuvą iškeliauo keturi jaunuoliai: Heather Coates (Topeka, KS), J. David Cotter (Broken Arrow, OK), Edward Peterson (Emerson, NJ), ir Kurtis Wieting (Green Bay, WI). Visi baigė aukštuosius mokslus ir turį patyrimo mokytojavime arba darbuose su vaikais ir jauniu bei aktyviai dalyvavę visuomeninėje ir katalikiškoje veikloje savo apylinkėse ir universitetuose. Tikimasi, kad ne vien savo

anglų kalbos dėstyti, bet ir įsijungimu į vietines organizacijas ir katalikų bendrijas, šie jaunuoliai savo pavyzdžiu auklės Lietuvos jaunimą liudyti Kristų gyvu tikėjimu bei savanoriškais darbais.

Ši savanorių "komanda" darbuosis Lietuvoje pilnus mokslo metus, dėstydami Utenos atkurtoje katalikiškoje "Saulės" gimnazijoje bei Panevėžio katalikiškoje mergaičių žemės ūkio mokykloje. Tikimasi, kad 1994-95 mokslo metais plėsis galimybės priimti didesnę savanorių dėsty-

IŠ LIETUVOS

— Valstybinei įmonei "Neris" užsakymų netrūksta: gaminami metaliniai garažai, šiltnamiai grybų džiovinimui. Žolės miltų agregatų įmonė senokai nebegamina, bet už juos iš Rusijos nesulaukia 49 tūkst. litų, iš Ukrainos — 14 tūkst., iš Uzbekijos — 12 tūkst. litų.

— Ignalinos atominės elektrinės trečiojo energijos bloko statyba buvo sustabdyta 1988 m. Dabar sudaryta šešiolikos ekspertų komisija iš mokslininkų, gamtosaugininkų, ministerijų ir elektrinės vadovų. Komisija svarstys, ar išmontuoti, ar kaip nors panaudoti trečiojo bloko statinius ir įrangą.

Lithuanian Customs and Traditions — Lietuvių papročiai ir tradicijos išėjimoje, angliškai ir lietuviškai Danutės Bindokienės parašyta knyga, gaunama Darbininke. Tai yra jau antroji knygos laida, pirmoji išsibaigusi 1989 m. Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, 364 psl., kietais viršeliais. Kaina 15 dol., persiuntimui pridėti dar 2.50 dol.

Reikalinga šeimininkė - prižiūrėtoja. Auksinė proga merginai, našlei arba moteriai su vaiku gyventi šeimoje nemokamai. Duodamas maistas ir sveikatos apdrauda. Reikia prižiūrėti senus žmones, virti ir tvarkyti namą. Jeigu norės, galės dirbti ir kitur, bus parūpintas darbas. Rašyti:

Joseph Lukan/c.o John
P.O. Box 270
Woodhaven, NY 11421.

(sk.)

DĖMESIO

Dar turime pilnus kompleksus: Lietuvių Enciklopedijos 37 t., Encyclopedia Lituanica, 6 t., Vinco Krėvės raštai, 6 t. Taip pat siunčiame į Lietuvą per agentūras, kaina 60 - 80 ct. už svarą. Teirautis:

J. Kapočius,
P. O. Box 752
Cotuit, MA 02635
Tel. 1-508-428-6991.

Gera žinia New Yorko ir apylinkių lietuviams
VILTIES siuntinių agentūra spalio 16 d., šeštadienį, atvažiavo į New York'ą ir Kultūros Židinio kieme (buv. spaustuvės patalpose) priims ir apiformins siuntinius į Lietuvą. Siuntiniai bus priimami nuo 12 val. dienos iki 4 val. popiet. Jokių miltų mokėti nereikės. Dėl smulkesnių informacijų prašome skambinti tel. (617) 269-4455. Adresas: VILTIS
Lithuanian Relief Parcel Service, Inc. 368 West Broadway, Boston, MA 02127. (sk.)
(Žiūr. skelbimą 6 puslapyje)